

Domácí násilí na ženách - prevence a řešení

Milena Dostálová

Bakalářská práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Milena DOSTÁLOVÁ**

Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Domácí násilí na ženách—prevence a řešení**

Zásady pro vypracování:

Teoretická východiska k problematice domácího násilí

Možnosti řešení domácího násilí

Možnosti prevence domácího násilí

Pomáhající organizace obětem domácího násilí

Informovanost o možnostech řešení domácího násilí u vysokoškolsky vzdělaných osob

Vyhodnocení dotazníků

Diskuze a další návrhy

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

CONWAYOVÁ, L. H. Domácí násilí, 1. vyd. Praha: Albatros, 2007. (Přeložila Jana Mandelíková). ISBN 978-80-00-01550-7.

ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P. a kol. Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů -- příručka pro pomáhající profese. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN: 978-80-247-2014-2.

GURAŠOVÁ, H. Výchovná problematika v dětských zařízeních. 1. vyd.

Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1996.

ISBN: 80-7013212-4.

CHRÁSKA, M. Metody pedagogického výzkumu. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80247-1369-4.

VOŇKOVÁ, J., DURDIL, T. Metodický rámec práce intervenčních center a podpora jejich vzniku. 1. vyd. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007. ISBN 978-80-239-9448-3.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Antonín Bůžek, Ph.D.

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

18. února 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

15. května 2009

Ve Zlíně dne 18. února 2009

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

L.S.

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně ...6.3.2009

.....
Dokulona

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Autorka předkládané bakalářské práce se snaží o analýzu problému informovanosti o možnostech domácího násilí mezi vysokoškolsky vzdělanými lidmi. Tuto analýzu naleznete v praktické části bakalářské práce. Bakalářská práce je složena ze dvou částí (z části teoretické a praktické části). V teoretické části naleznete definici základních pojmů k problematice domácího násilí např. specifika domácího násilí, stádia domácího násilí, proces viktimizace oběti, statistické údaje o domácím násilím. Možnosti řešení domácího násilí jsou pro lepší přehlednost rozčleněny na laickou, psychologickou pomoc, následnou psychologickou péči, sociální pomoc, právní pomoc obětem a možnosti a meze intervence jednotlivých profesí v případech domácího násilí v České republice. Dále v teoretické části naleznete možnosti prevence domácího násilí (primární, sekundární, terciární prevence).

Klíčová slova: domácí násilí na ženách, specifika domácího násilí, viktimizace, vykazání, formy násilného jednání, řešení, primární, sekundární, terciární prevence

ABSTRACT

The autor of this bachelor work is trying to analysis the problems of the informations and possibilities of. Home violence between people from high school. The bachelor work have two parts – theoretical and practical. In the theoretical part you can find the definition of the basic concepts about problems of home violence, for example the specification of the home violence, the stages of the home violence, the process victimisations the victim of home violence, statistical datas about home violence. The possibilities of the solution the home violence are divided for better summary on laic, the psychological help, the social help, the law help for the victims and the possibilities and the limit sof the interveticion of the individual jobs in the cases home violence in the Czech Republic. In the teoretic part you can also find the possibilities of the prevention the home violence in the teoretic part. (primary, secondary, tercial prevention)

Keywords: home violence on women, the specification of home violence, victimisation, deportation, the form of home violence, solution, primary, secondary, tercialy

„V životě můžete získat všechno, co budete chtít, když budete pomáhat druhým lidem, aby dostali to, co si přejí oni.“

Zig Ziglar

Děkuji PhDr. Antonínu Bůzkovi, Ph.D. za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině, přáteli, kamarádům a všem lidem, kteří mi při zpracování bakalářské práce pomáhali.

OBSAH

ÚVOD	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DOMÁCÍ NÁSILÍ V ZÁKLADNÍCH POJMECH	13
1.1 ZÁKLADNÍ POJMY K PROBLEMATICE DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	13
1.2 DRUHY NÁSILNÉHO JEDNÁNÍ	14
1.3 FORMY NÁSILNÉHO JEDNÁNÍ	15
1.4 SPECIFIKA DOMÁCÍHO NÁSILÍ	15
1.5 CHARAKTERISTIKA NÁSILNÝCH JEDINCŮ	17
1.6 FÁZE DOMÁCÍHO NÁSILÍ	18
1.7 JAK ODLÍŠÍME DOMÁCÍ NÁSILÍ OD JINÝCH TYPŮ RODINNÝCH KRIZÍ?	20
1.8 PROCES VIKTIMIZACE OBĚTI	20
1.9 STATISTICKÉ ÚDAJE O DOMÁCÍM NÁSILÍM.....	21
2 ŘEŠENÍ DOMÁCÍHO NÁSILÍ	22
2.1 LAICKÁ POMOC OBĚTEM.....	22
2.2 PSYCHOLOGICKÁ INTERVENCE	22
2.2.1 Oběť v akutním stavu těsně po činu.....	22
2.2.2 Oběť ve stabilizovaném stavu v různých fázích po činu.....	24
2.3 NÁSLEDNÁ PSYCHOLOGICKÁ PÉČE	25
2.4 SOCIÁLNÍ POMOC.....	25
2.5 PRÁVNÍ POMOC.....	26
2.5.1 Ochrana poškozených v rámci trestního řízení	26
2.5.2 Zákon o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti	27
2.5.3 Úhrada nákladů léčení	28
2.6 MOŽNOSTI A MEZE INTERVENCE JEDNOTLIVÝCH PROFESÍ V PŘÍPADECH DOMÁCÍHO NÁSILÍ V ČESKÉ REPUBLICE	28
2.6.1 Policie České republiky.....	28
2.6.2 Zdravotníci	29
2.6.3 Specializovaná poradenská centra pro oběti domácího násilí.....	30
2.6.4 Intervenční centra	30
2.6.5 Orgány sociálně-právní ochrany dětí.....	30
2.6.6 Oddělení přestupků	31
2.7 INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE V ČESKÉ REPUBLICE	31
3 PREVENCE DOMÁCÍHO NÁSILÍ	33
3.1 PRIMÁRNÍ PREVENCE.....	33
3.1.1 Primární prevence zaměřená na společnost.....	33
3.1.2 Primární prevence zaměřená na rodinu	34
3.1.3 Primární prevence zaměřená na dospělé osoby.....	35

3.1.4	Prevence zaměřená na dítě	35
3.1.5	Preventivní programy navrhované kriminologickými teoriemi	37
3.2	SEKUNDÁRNÍ PREVENCE.....	39
3.2.1	Sekundární prevence zaměřená na dětské oběti domácího násilí.....	39
3.2.2	Sekundární prevence zaměřená na dospělé oběti domácího násilí.....	40
3.3	TERCIÁRNÍ PREVENCE	40
3.3.1	Terciární prevence zaměřená na agresora	40
3.3.2	Terciární prevence zaměřená na oběť domácího násilí.....	41
4	ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	42
4.1	ACORUS O. S.....	42
4.2	BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ (DÁLE BKB).....	43
4.3	MAGDALENIUM POMOC TÝRANÝM ŽENÁM	44
4.4	PROFEM O. P. S. – KONZULTAČNÍ STŘEDISKO PRO ŽENSKÉ PROJEKTY.....	44
4.5	ROSA O. S.....	45
4.6	INTERVENČNÍ CENTRUM PRO OSOBY OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM V PARDUBICÍCH	46
	ADRA, HRADEC KRÁLOVÉ – PYRAMIDA POMOCI A ROZVOJE.....	47
II	PRAKTICKÁ ČÁST	52
5	PROJEKT	53
5.1	CÍL VÝZKUMU	53
5.2	METODY VÝZKUMU	53
5.2.1	Metody sběru dat	53
5.2.2	Administrace dotazníku	55
5.2.3	Otázka výzkumu a pracovní hypotézy.....	56
6	FREKVENČNÍ A DISTRIBUČNÍ ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT	57
6.1	VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK DOTAZNÍKU U RESPONDENTEK VE VĚKU OD 20-TI DO 29-TI LET	57
6.2	VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK DOTAZNÍKU U RESPONDENTEK VE VĚKU 30 AŽ 40 LET	60
6.3	VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK DOTAZNÍKU U RESPONDENTEK VE VĚKU 41 LET A VÍCE.....	63
6.4	VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK DOTAZNÍKU U RESPONDENTŮ VE VĚKU 20 AŽ 29 LET	66
6.5	VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK DOTAZNÍKU U RESPONDENTŮ VE VĚKU OD 30-TI AŽ 40-TI LET.....	69
6.6	VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK DOTAZNÍKU U RESPONDENTŮ VE VĚKU 41 LET A VÍCE.....	72
7	VZTAHOVÁ ANALÝZA ÚDAJŮ ZÍSKANÝCH VÝZKUMEM.....	75

7.1	HYPOTÉZA.....	75
7.2	ODPOVĚDI NA OTÁZKY FORMULOVANÉ V DÍLČÍCH CÍLECH VÝZKUMU	76
	ZÁVĚR	77
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	81
	SEZNAM OBRÁZKŮ	83
	SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	84
	SEZNAM PŘÍLOH.....	86

ÚVOD

Problematiku týraných žen jsem si jako téma své bakalářské práce vybrala, protože se domnívám, že jakmile se žena stane obětí domácího násilí a neodejde včas od násilného partnera, může to mít negativní dopad nejen na ni i na její děti, z kterých se v pozdějším věku mohou vyrůst další agresori nebo oběti. A také bych chtěla vyvrátit mýtus, že týraná žena si za to může sama. Nikdo nemá právo kohokoliv týrat, ponižovat, či citově vydírat.

Domácí násilí má velmi dlouhou minulost, ale dříve se o něm moc nemluvalo. Jsem ráda, že v nynější době existují organizace, které obětem domácího násilí pomáhají. Toto téma je v dnešní době velice často diskutované a to pomáhá obětem domácího násilí se snáze dostat k potřebným informacím a také to může do budoucna působit preventivně, pokud společnost morálně odsoudí agresora za jeho chování a nebude lhostejná k osudu jiných.

V problematice domácího násilí jsem se zaměřila na problematiku týraných žen. Ale nezapomínám na to, že domácí násilí se netýká jenom žen, ale i mužů, seniorů, dětí, zdravotně a mentálně postižených osob.

U dětí je nutné se zaměřit na prevenci ve výchově. Na včasné řešení domácího násilí, kdy děti jsou často svědky týrání matky otcem, a to vede k zakotvení špatných vzorců chování k ženám, neboť převážná většina agresorů pochází z rodin, kde se domácí násilí odehrávalo.

Bakalářská práce je strukturovaná na část teoretickou a část praktickou. V teoretické části se zabývám základními pojmy týkající se domácího násilí, druhy násilného jednání, specifika domácího násilí, stádia domácího násilí, řešení a prevence domácího násilí. V praktické části se zabývám problémem informovanosti o možnostech řešení domácího násilí u vysokoškolsky vzdělaných lidí. Dále jsem zjišťovala, zda by si věděli rady, kdyby se sami stali oběťmi domácího násilí.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DOMÁCÍ NÁSILÍ V ZÁKLADNÍCH POJMECH

V této kapitole nalezneme bližší informace o domácím násilím. Termíny, které jsou nám povědomé, ale mnohdy přesně nevíme, co znamenají.

1.1 Základní pojmy k problematice domácího násilí

Domácí násilí je opakované násilné jednání, v důsledku kterého dochází nebo hrozí, že dojde, k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti mezi osobami, které jsou či byly spolu v intimním, rodinném či jiném obdobném vztahu a žijí společně obývaném bytě nebo domě.

Násilná osoba ohrožuje jinou osobu na životě, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti a společně s ohroženou osobou obývá byt nebo dům, popřípadě je či byl spolu s ohroženou osobou v intimním, rodinném či jiném obdobném vztahu a vzhledem k aktuální zadokumentované situaci, předešlým incidentům a riziku reálného ohrožení lze důvodně předpokládat, že tato osoba se bude dopouštět i nadále násilí vůči ohrožené osobě (přesnou definici nalezneme v Zk. č. 140/1961 Sb. § 9).

Vykázaná osoba (násilná osoba), vůči které bylo rozhodnuto o uplatnění institut policejního vykázání podle § 21a Zk. č. 283/1991 Sb. O Policii ČR. Rozhodnutím soudu bylo uloženo, aby dočasně opustila společné obydlí a zdržela se navazování kontaktu s ohroženou osobou (předběžné opatření osudu podle § 74b Zk. č. 135/2006 Sb.).

Ohrožená osoba je osoba, proti které směřuje domácí násilí ze strany násilné osoby, jedná se většinou o osobu, která společně s násilnou osobou obývá dům nebo byt, popřípadě je nebo byla s násilnou osobou v intimním vztahu.

Vykázání je zákonný policejní zásah do soukromí spočívající v povinnosti násilné osoby opustit společné obydlí s ohroženou osobou (tj. společně obývaný byt či dům) a zákazu vstupu do společného obydlí a jeho bezprostředního okolí. Jde o rozhodnutí Policie ČR (podle Zk. č. 135/2006 Sb. §74 b).

Sociální práce je soubor odborných činností, které napomáhají řešit nepříznivou sociální situaci a zprostředkovávají pomoc při řešení této situace, snaží se zabránit jejímu vzniku nebo vyhrocení, podporují činnosti v oblasti řízení, přípravy koncepcí a odborného a metodického vedení pracovníků v sociálních službách.¹

1.2 Druhy násilného jednání

✚ **Fyzické** – strkání, fackování, bití pěstmi, pálení, kopání, ohrožování zbraní nebo nožem, házení předmětů, zatlačováním do kouta.

✚ **Psychické** - u psychického násilí si zprvu ohrožená osoba nemusí uvědomovat, že jde o násilí, např. mocenská opatření související s žárlivostí si vykládá jako velkou lásku apod.. Psychické týrání zahrnuje zejména slovní týrání, ponižování, zesměšňování na veřejnosti i v soukromí, permanentní kontrolu chodu dne, výslechy, vyhrožování zmrzačením.

Emocionální - orientováno na osoby, zvířata a věci, ke kterým má ohrožená osoba citový vztah. Zaměření na osoby se nejčastěji orientuje na nejbližší lidi z okolí ohrožené osoby (děti, rodiče, sourozenci apod.).

Sociální - zaměřuje se na sociální postavení a prostředí oběti. Zahrnuje izolování ohrožené osoby od ostatních lidí, zákaz vycházení z bytu a sociálních kontaktů apod..

V případě, že ohrožená osoba ztratí kontakt s vnějším světem, nemá možnost prodiskutovat svůj problém a srovnávat, dochází u ní k **deformaci vnímání reality**. Normou se pak stává každodenní násilí.

✚ **Sexuální** - představuje všechny sexuální činy, které jsou na oběti vynucovány a které oběť podstupuje nedobrovolně.

✚ **Ekonomické** - znamená zamezení možnosti oběti disponovat finančními prostředky, ať rodinnými nebo vlastními. ²

1.3 Formy násilného jednání

- ✚ **Sociální izolace** je absolutní uzavření rodiny, zákaz styku s příbuznými a s přáteli, zákaz vycházení, přikazování chování.
- ✚ **Zastrašování** použitím křiku, demonstrací síly, vyvoláváním strachu, ničením majetku, týráním oblíbených zvířat, vyhrožováním, vyhrožováním vlastní sebevraždou.
- ✚ **Vyčerpávání** vzniká přikazováním někdy až nesmyslné práce, odpíráním spánku, potravy, tekutin.
- ✚ **Citové týrání** jsou permanentní nadávky, kritizování, sekýrování, vyvolávání pocitu viny.
- ✚ **Ekonomické týrání** probíhá přidělováním kapesného, každodenní kontrolou nákupů, přinucením žádat o prostředky na obživu, znemožněním přístupu k rodinným příjmům nebo naopak neposkytování finančních prostředků na chod rodiny.
- ✚ **Vydírání**, jehož nástrojem jsou zejména děti, označování oběti za špatnou matku (popř. otce), navádění dětí proti druhému rodiči, vulgární a násilné chování, pohrůžky, že v případě odchodu druhý rodič už neuvidí děti.
- ✚ **Zneužívání „práv“** muže se projevuje zacházení s obětí jako se služkou, nadřazené a povýšené chování, osvojení si práva o všem rozhodovat, být tím, kdo určuje role v domácnosti.³

1.4 Specifika domácího násilí

Fyzické násilí páchané na partnerovi v intimním vztahu, jakým je manželství či partnerské soužití, je pravděpodobně nejběžnější násilný trestný čin. Většina útoků patří mezi ty mírnější jako facka, hození předmětu po partnerovi.

Typické pro domácí násilí je tzv. **spirála násilí**, kdy se období násilí střídají s obdobími klidu a odpuštění. Násilí nebývá afektivní, ale promyšlené, nelze však ani vyloučit situační faktory, jakými jsou např. nezaměstnanost, stres a bída. Dalším typickým prvkem domácího násilí je tzv. **separační napadnutí**, tj. útok na tělo a vůli ženy, které chce partner

zabránit, aby odešla, nebo se jí pomstít za odchod, ji přinutit, aby se vrátila. Chce rozhodovat o tom, s kým bude žít a posílit pouta ve vztahu.¹

Další specifika domácího násilí:

- asymetrie vztahu (oběť x pachatel)
- dlouhodobost a eskalace násilí
- stupňovitá agresivita
- skrytost¹

Syndrom připoutání se vyznačuje loajalitou k násilníkovi, neschopností vyhledat pomoc zvenku a neschopností opustit vztah.

Syndrom oběti:

- syndrom obtíž znásilnění (též trauma znásilnění)
- syndrom týrané ženy

Trauma znásilnění – trauma je bezprostřední, odehrávající se těsně po činu a dlouhodobě.

Syndrom týrané ženy - setrvávání v blízkosti agresora, útky a opakované návraty k němu, podávání a vzetí zpět trestního oznámení, strach z reakcí násilné osoby, rozsáhlé oslabení oběti ve fyzickém, psychickém, emocionálním a morálním ohledu, iluze přetrvávajícího vztahu, nejasnost ohledně připsování zodpovědnosti za násilí, sociální izolace atd..

Posttraumatická stresová porucha a Stockholmský syndrom

U obětí dlouhodobého domácího násilí se můžeme setkat s tzv. **Posttraumatickou poruchou**. Tento pojem se poprvé objevuje roku 1968 ve druhém vydání Diagnostického a statického manuálu.

Pro **Stockholmský syndrom** je charakteristické vytvoření emocionálního vztahu mezi násilníkem a obětí a identifikací oběti s jednáním násilníka. Oběť se mu snaží zavděčit a podvědomě si uzurpuje jeho shovívavost, čímž chrání svůj život.¹

1.5 Charakteristika násilných jedinců

Čím nižší je sebedůvěra partnera, tím vyšší je pravděpodobnost agresivní reakce. Tu může vyprovokovat i mírné jednání druhé strany, zvláště půjde-li otázky peněz či sexu.

V této souvislosti rozlišují jiní autoři několik typů násilníka:

- **Self imago demonstrator** používá násilí k demonstraci síly, kterou chce imponovat partnerce.
- **Self imago defender**, který se cítí v ohrožení a jedná násilně v obraně svého ega.
- **Reputation defender** jedná násilně v zájmu tzv. ohrožených hodnot skupiny, ke které přináleží.

Pachatele domácího násilí lze rozdělit i podle jiných měřítek pachatele domácího násilí na dvě velké skupiny:

- **Sociálně problémové**, kteří páchají násilí jak na veřejnosti, tak doma a mají záznamy v rejstříku trestů.
- **Násilníky „dvoji tváře“**. Jde o muže, kteří si vytvořili vlastní obraz dokonalého muže, silného, úspěšného, konkurenceschopného, který dokáže finančně zabezpečit rodinu a imponovat svému okolí. Nesplňují-li všechna tato kritéria, propadají frustraci a nespokojenosti se sebou samými, která se demonstruje cíleným násilím proti členům rodiny a partnerkám.

Různé typy příčin agrese mají souvislost s jiným problémem, zejména s narcistní osobností a naučeným chováním.⁴

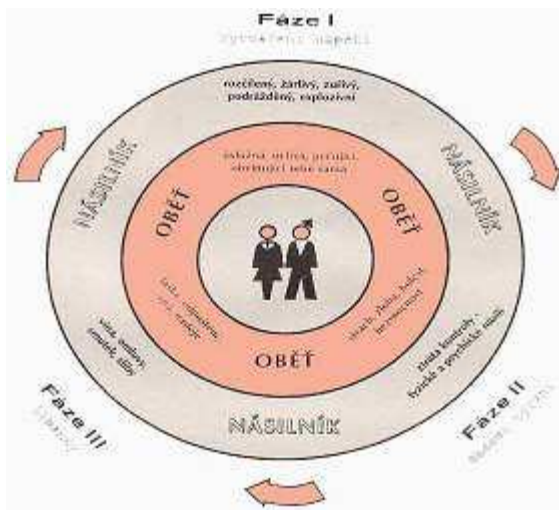
1.6 Fáze domácího násilí

Fáze násilí

Domácí násilí není jednorázový akt. Projevuje se v cyklicky opakujících etapách. První projevy domácího násilí bývají nenápadné.⁵

„Například: Stává se, že počáteční partnerova pozornost (např. vyzvedávání ženy z práce, přemlouvání, ať raději zůstane večer s ním než aby šla za kamarádkami apod.), přeroste v nadměrnou kontrolu. Z počátku pozorný partner nepustí ženu bez dohledu nikam, často ji i donutí k odchodu z práce, aby se mohla lépe věnovat jemu a domácnosti. Časem žena zjistí, že již nemá žádné funkční sociální vazby, nevidá se ani s rodinou a je úplně izolovaná.“⁵

„Násilí se objevuje ve fázích, které se stále opakují. Tyto období bývají díky cyklické podobě označovány za „**kruh domácího násilí**“ nebo také „**spirála násilí**“ – v tomto názvu se zohledňuje i vzrůstající agresivita a brutalita útoků.“⁵

Obr. 1 Kruh domácího násilí

„Domácí násilí prochází třemi fázemi. Fáze vytváření napětí bezprostředně přechází období týrání. Agresor bývá rozčilený, žárlivý, podrážděný, zuřivý a explozivní a oběť kritizuje.

Oběť v této fázi snaží být úslužná, uctívá, pečující, obviňuje sebe sama a snaží se tím, že vyhoví násilníkovi, vyhnout konfliktu.

V období týrání agresor ztrácí kontrolu nad svým jednáním a dochází k propukání fyzického a psychického násilí. Oběť se v této fázi cítí bezmocná, bojí a vůči agresorovi cítí zlobu. V období týrání agresor ztrácí kontrolu nad svým jednáním a dochází k propukání fyzického a psychického násilí. Oběť se v této fázi cítí bezmocná, bojí se a vůči agresorovi cítí zlobu.

*Poslední fáze je někdy nazývána **obdobím usmiřování**, fází lásky nebo také poetickým označením líbáanky. Agresor po období týrání cítí vinu, oběti se snaží omluvit a slibuje jí, že už se násilí nebude nikdy opakovat. Ujišťuje ji o svých citech apod. Oběť mu věří, má naději, že se vztah urovná a agresorovi odpouští.*

Tyto fáze se pak opakují. Jediné, co se mění, je intenzita týrání, které se zvětšuje, a poměr délky trvání jednotlivých fází. Většinou se zkracuje fáze „líbánek“ a prodlužuje fáze týrání a vytváření napětí.“⁵

Důvody, proč oběť zůstává s pachatelem, jsou velice různorodé. Může to být, protože chtějí ukončit násilí, nikoliv vztah. Týraná žena trpí strachem o sebe, tak i o děti. Mnohé ženy nemají finanční prostředky, aby se dokázali vymanit z moci partnera.⁵

1.7 Jak odlišíme domácí násilí od jiných typů rodinných krizí?

Přímé dotazování – klíčové jsou dotazy na fyzické, psychické, sexuální a také ekonomické násilí.

Pomocí tří kritérií, podle kterých lze odlišit domácí násilí od jiných problémů:

Startér násilí – násilí není vyprovokované chováním ohrožené osoby!

(klíčové otázky: co předcházelo incidentu)

Opakování – není jednorázovým aktem!

(klíčové otázky: kdy to začalo, jak dlouho to trvá, co se děje nyní)

Pocit oběti – osoba ohrožená má typické pocity: strach z opakování násilí

(klíčové otázky: jak reagujete, co se vám děje v mysli)

Pomocí „psychologických“ signálů domácího násilí:

Oběť manipuluje s realitou (laxní, odmítá pomoc), není schopná ventilovat vztek.

Projevuje se u ní naučená bezmocnost.¹

1.8 Proces viktimizace oběti

Primární viktimizace je přímá újma způsobená pachatelem oběti.

Při procesu viktimizace se vyskytují tzv. **primární rány** v rámci primární viktimizace. Ty se projevují jako fyzická, psychická, emocionální či finanční újma. Emocionální újma je psychickou záležitostí, kterou oběť cítí, aniž by došlo k narušení tělesné integrity nebo poškození či ztrátě majetku.

Sekundární viktimizace je újma způsobená obětí negativní reakcí zejména formálních institucí. Dá se označit za porušení profesionální etiky, jehož se dopouštějí osoby, které z moci úřední přicházejí do styku s oběťmi násilných trestných činů.

Proces sekundární viktimizace přináší potom tzv. **sekundární rány**, které z pohledu práva nemají žádoucí materiální znaky, ale pro integritu osobnosti a její psychickou pohodu jsou rozhodující. Je to především pocit nespravedlnosti, ke kterému může zavdat příčinu již nutnost oznámit a dát souhlas se zahájením trestního stíhání osoby blízké a časté nerespektování obvyčejné lidské důstojnosti oběti, která před soudem vystupuje v postavení poškozené.⁶

Terciární viktimizace nastupuje v případě, že oběť není schopná se traumatem vyrovnat. Někdy toto období může trvat i celý život.

1.9 Statistické údaje o domácím násilím

„Hledat pomoc v případech domácího násilí nejčastěji přicházejí ženy ve věkové skupině 30 – 34 let (23 % žen), následují kategorie 40 – 44 let (19,5 % žen) a 35 – 39 let (18 % žen). Tedy ženy středního a mladšího středního věku, které jsou na mateřské dovolené nebo mají děti školního věku.

Pokud jde o jejich partnery, nejčastěji jsou mezi těmi, kdo se násilí dopouštějí, zastoupeny věkové skupiny 40 – 44 let (21 %) a 50 - 54 let (18,1 %), 35-39 let (15,5 %). Obdobné jsou i výsledky statistiky za rok 2003, 2004 a 2005.“⁷

2 ŘEŠENÍ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Při řešení domácího násilí můžeme pomoc obětem rozdělit na laickou a psychologickou pomoc.

2.1 Laická pomoc obětem

Mnohdy okolí neví, jak se má chovat k oběti nebo jak ji může pomoci, a proto volí raději strategii ignorování problému.

Oběť bohužel nikdy zcela nezapomene na trestný čin. Na zhojení utržených ran musí investovat hodně své vlastní mentální energie. U obětí často dochází po trestném činu, k těmto jednotlivým bodům, s nimiž je důležité pracovat a hlavně oběti logicky vysvětlit, že za to nemůže.

- Zpracování pocitů viny.
- Normalizace následků viktimizace.
- Obnova pocitu bezpečí a schopnosti důvěřovat.
- Podpora vyjadřování emocí.
- Obnova víry ve vlastní schopnosti (obnova iluze kontroly).
- Podpora při řešení hlavních problémů oběti.⁶

2.2 Psychologická intervence

V psychologické intervenci poskytované obětem domácího násilí platí základní zásady a principy krizové intervence. Za závazné je třeba považovat zejména postupy doporučené pro krizovou intervenci vůči osobám, které procházejí náhlou, nečekanou vnější (situační) krizí.

2.2.1 Oběť v akutním stavu těsně po činu

Napadení radikálně ovlivňuje psychickou integritu, protože zásadně mění např. životní situaci, vztah k vlastnímu tělu a k fyzické existenci. Pokud nejsou taková psychická zranění včas a správně ošetřena, mohou v dalším životě oběti vzniknout různé psychické, tělesné i sociální potíže či poruchy. Toto je také důvod, proč se intenzivně rozvíjí **tzv. psychologie neodkladné (první) péče**. Rozlišujeme dvě oblasti. První je psychologická pomoc. Druhou tvoří terapie akutního traumatu. Psychologická první pomoc

probíhá přímo na místě (např. trestného činu) a poskytují ji přivolání psychologové, ale také i lékaři, policisté nebo další členové záchranných složek. Terapií akutního traumatu je již věcí specialistů a může začít zhruba dva dny po incidentu či v průběhu několika navazujících týdnů.⁶

Zásady a doporučení pro psychologickou pomoc v prvním kontaktu s obětí

Těsně po kritické události se oběti nacházejí ve stavu šoku. Jejich psychika je roztříštěná (tzv. fragmentalizace) a to, co se stalo nemohou uchopit. Postižené osoby by měly, co nejdříve získat pocit bezpečí. Obnova iluzí kontroly je důležitá pro stabilizaci oběti.

Psychologická první pomoc se opírá o tři základní prvky:

- poskytnutí informací
- identifikace rizikových osob - jsou takové osoby, u kterých je větší pravděpodobnost vzniku následných a přetrvávajících potíží, ať už tělesných, psychických či sociálních (děti, osoby u, kterých se objevila reviktimizace).
- intervence - zaměřuje se na přijetí prvních opatření ke snižování stresu a k posilování vlastní zdrojů pro překonání traumatu.

Při práci s obětí se můžeme nechtěně dopustit chyb, které oběť mohou zbytečně zraňovat. **Mezi nejčastější chyby při prvním kontaktu s obětí patří** milosrdné lži, diagnostikování na místě, uspěchanost či sliby, které nelze dodržet.

Distancování se používá zejména pro stavy, kdy vnější událost zcela zaplavila mysl oběti, událost či sekce kritického děje neustále obíhají dokola. **Pro vnitřně zaplavenou oběť lze použít:**

- **Zastavování myšlenek** (stopky) - oběť upozorníme, než začne o události hovořit, že v průběhu jejího popisování události může být na některých místech přerušena slovem „stop“. V tomto okamžiku přestane hovořit a podívá se očima někam jinam.

Současně se změnou pohledu se vědomě hluboce nadechne a vydechne a také změni držení těla.

- **TV-techniku** - jestliže do myslí oběti vstupuje spontánně a zcela náhle film o kritické události, dostává instrukci, aby s tímto filmem určitým způsobem vnitřně manipulovala. Cílem není film potlačit či zcela vymazat z myslí, cílem je naopak film díky vnitřní mentální aktivitě pozměnit.⁶

Zklidnění a uvolnění. Z množství relaxačních technik, které jsou dnes v rámci různých terapeutických koncepcí a přístupů k dispozici budu jmenovat alespoň tyto:

- Použití **uzdravující barvy**. Oběť si vyberu barvu, která na ni působí uklidňujícím dojmem. Představovaná barva je pak podle instrukce vdechována, může být a také imaginativně přikládána na bolestivé místo atd..
- Další metodou je **vdechování bezpečí** - je to příbuzná technika. Oběť vdechuje bezpečí a vydechuje strach.
- Jednou z relaxačních technik je **svalová relaxace**. Oběť je vyzvána, aby počítala od 10-ti dolů. S každým číslem má cítit, jak se do jejího těla vlévá uvolnění.⁶

2.2.2 Oběť ve stabilizovaném stavu v různých fázích po činu

Oběť chce získat konkrétní informace. Chce se dozvědět, jak se podává trestní oznámení a co se děje potom.

Emocionální rány jsou téměř vždy hrozivější než případná fyzická zranění. Psychologická pomoc by, proto měla podpořit ventilaci emocí, normalizování následků trestného činu, mobilizování vlastních zdrojů oběti a návrat ke všednímu dnu.

Od oběti k „survivorovi“ („přeživšího“)

Péče o oběti násilí by měla být směřována po cestě od oběti k osobě, které se podařilo přežít. Účinná odborná pomoc spočívá v tom, že v průběhu intervence či terapie se z oběti stává „survivor“.

Na trauma orientovaná terapie

Účinná péče o oběti musí být zaměřena přímo na jejich viktimizaci, tj. na to, co prožily a co je také zdrojem současných problémů a poruch.

✚ **Restaurování pocitu kontroly**

Důležité je se zaměřit také na obnovení víry ve vlastní schopnosti a k obnovení důvěry ve vlastní moc, ovlivňovat v určité míře situace, do kterých se životě dostáváme.

✚ **Terapie zjevných následků traumatu**

Kvalitní viktimologická intervence se musí zabývat skutečnými, zjevnými problémy obětí násilí. Jejich léčba je závislá na použití specifických postupů.

✚ **Aktivně naslouchat a zjišťovat hlavní problém (zakázku) klienta**

Základem dobrého poradenského rozhovoru je umění aktivně naslouchat. Toto umožní poradci spolehlivě rozpoznat hlavní problém, na který by se měla soustředit psychologická pomoc.

✚ **Strategie malých kružků⁶**

2.3 Následná psychologická péče

Pod pojem následná psychologické péče si můžeme představit jakékoli formy odborné pomoci obětem, které jsou založeny na opakovaném, dlouhodobějším kontaktu s uživatelem. Příkladem je například pilotní projekt zaměřený na terapeutický program pro oběti závažných trestných činů včetně domácího násilí. Jde o novou nadstandardní pomoc Bílého kruhu bezpečí, o.s. realizovanou v rámci projektu HRÁZ. Navazuje na zkušenosti Bílého kruhu bezpečí, o.s.. Projekt Hráz se proto v jedné aktivitě zaměřuje na terapeutickou práci se zvláště zranitelnými oběťmi a oběťmi závažného domácího násilí. Do programu jsou začleněni uživatelé, kteří se přihlásí z vlastní iniciativy a již dříve byli uživateli poradny Bílého kruhu bezpečí, o.s.. Nabídka terapie BKB přichází v úvahu tehdy, když by bylo možné klientovi doporučit vyhledání jiné odborné pomoci na jiných pracovištích mimo Bílý kruh bezpečí, os.s..⁶

2.4 Sociální pomoc

Česká republika se stala členem Evropské unie a bude se proto muset v budoucnu rozhodnout, jak lépe bude obětem domácího násilí pomáhat. Můžeme se inspirovat, jak tuto problematiku řeší v zahraničí.

V západní Evropě ve **Velké Británii mají službu Victim Support**, pro níž je charakteristická úzká spolupráce státu a nestátních organizací. Téměř veškeré služby jsou placeny z rozpočtu státu. Policisté předávají organizaci pro pomoc obětem téměř všechny

kontakty na poškozené. Pomoc spočívá v podáním informací o všech soudních procedurách, seznámením s jednacím sálem před zahájením líčení, v zajištění doprovodu. Nevýhodou britského modelu je finanční závislost na státním rozpočtu.

Další zdrojem inspirace mohou být **Spojené státy americké**, kde přímo na některých policejních stanicích pracují sociální pracovníci. Působí na poli prevence a u závažných případů poskytují podporu obětem.

V minulosti Ministerstvo práce a sociálních věcí přijalo rozhodnutí o zakládání tzv. viktimologických poraden.⁶

2.5 Právní pomoc

4.5.1 Právo

Právo samo jako systém zákazů a příkazů může ovlivňovat společnost a její chování pouze v případě, že obsah těchto norem je společnosti a jednotlivci znám. V případě, že dojde k porušení právem chráněných zájmů společnosti (jednotlivce), tedy k porušení právem definovaného příkazu nebo zákazu, je jednotlivec, který se stal obětí takového jednání, vystaven působení systému, který společnost zvolila k nastolení právní spravedlnosti. Právní pomoc musí vždy, a to bez výjimky, vycházet z práce s verzí, která je poradci předestřena v rámci poradny obětí trestného činu.⁶

2.5.1 Ochrana poškozených v rámci trestního řízení

Lékaři nebo policisté, kteří přicházejí do kontaktu se zraněnou obětí domácího násilí, by ji měli poučit o tom, že její zranění by mohlo být a kvalifikováno jako trestný čin. Měla by též dostat informaci, že je na jejím rozhodnutí, zda bude policie tento trestný čin vyšetřovat. Policie vyšetřování zahájí, pokud jí oběť oznámí, že k napadení došlo, a dá souhlas s trestním stíháním pachatele - osoby blízké.

V rámci trestního řízení má oběť v postavení poškozené/-ho právo požadovat, aby jí byla pachatelem nahrazena způsobená škoda. Tomuto požadavku může soud vyhovět v tzv. adhezním řízení. Adhezní řízení má pro poškozenou/-ého význam především z hlediska rychlého rozhodnutí o náhradě škody. Na rozdíl od občanskoprávního řízení nevyžaduje adhezní řízení od poškozené/-ého zvýšené výdaje a nezatěžuje je důkazním břemenem. Včasné a řádné uplatnění na náhradu škody v trestním řízení a aktivní účast

poškozených v něm může zabránit promlčení nároku na náhradu škody. Uplatnění podle zákona o poskytování peněžité pomoci obětem trestné činnosti. V adhezním řízení soud rozhoduje jen o majetkové škodě, nelze se domáhat přiměřeného zadostiučinění nemajetkové újmy.

Obecné předpoklady vzniku odpovědnosti za škodu v trestním právu:

- protiprávní jednání
- vznik majetkové škody
- existence příčinné souvislosti mezi protiprávním jednáním a vznikem škody (vždy, je-li škoda trestně právním následkem trestného činu),
- zavinění obžalovaného a neexistence okolností vylučujících trestní odpovědnost⁶

2.5.2 Zákon o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti

„Podle tohoto zákona poskytuje stát obětem trestné činnosti peněžitou pomoc vázanou

na následující podmínky:

1. Obětí je osoba, které v důsledku trestného činu vznikla škoda na zdraví a je občankou/občanem ČR nebo je bez státní příslušnosti, ale má na území ČR trvalý nebo dlouhodobý pobyt.
2. Souhlas oběti s trestním stíháním pachatele tam, kde to zákon vyžaduje (vztahové delikty mezi osobami blízkými). Tento souhlas nesmí být vzat zpět a oběť nesmí odmítnout vypovídat s odvoláním na svůj poměr k pachateli.
3. O vině pachatele musí být rozhodnuto odsuzujícím rozsudkem nebo pachatel musí být zproštěn pro nepřičetnost obžaloby.
4. Oběť se musí připojit k trestnímu řízení s návrhem na náhradu způsobené škody.
5. Náhrada způsobené škody nesmí být v době podání žádosti již pachatelem uhrazena.
6. Celková výše bodového ohodnocení zdravotního poškození (bolestné) musí dosáhnout bodů.
7. Žádost o poskytnutí peněžité pomoci se podává na Ministerstvu spravedlnosti do jednoho roku ode dne, kdy se oběť dozvěděla o škodě způsobené trestným činem. Jinak právo na poskytnutí peněžité pomoci zaniká.

Záznamy ve zdravotní dokumentaci mohou vždy sloužit jako důkaz pro případné trestní stíhání pachatele nebo jako podklad při vymáhání náhrady škody v občanskoprávním řízení. Údaje o zraněních a jejich ošetřeních jsou uvedeny i v lékařské zprávě, kterou pacient/-ka od lékaře dostane.“^{4a}

2.5.3 Úhrada nákladů léčení

Nezáleží na tom, zda zdravotní stav poškozené/-ho vyžaduje hospitalizaci nebo zda postačí ambulantní ošetření. Jsou-li poškozená/-ý pojištěni u kterékoliv české zdravotní pojišťovny, bude jim nezbytná zdravotní péče poskytnuta zdarma s výjimkou tzv. nadstandardních služeb a případných doplatků na předepsané léky. Náklady, které v důsledku ošetření poškozené/-ho lékaři nebo zdravotnickému zařízení vzniknou (tzn. práce lékaře, použitý materiál, poskytnuté léky), bude hradit zdravotní pojišťovna.

Pojišťovna má ovšem ze zákona právo vymáhat částku poskytnutou na léčení pacienta, kterému bylo způsobeno zranění, na osobě, která toto zranění způsobila. Lékař má proto podle stejného zákona povinnost hlásit zdravotní pojišťovně ty případy, u kterých má podezření, že zranění bylo způsobeno jinou osobou. Oznámení provádí lékař vyplněním příslušných tiskopisů vydávaných zdravotními pojišťovnami.

2.6 Možnosti a meze intervence jednotlivých profesí v případech domácího násilí v České republice

2.6.1 Policie České republiky

Na policii se ohrožené osoby obracují pomocí volání na linku 158. Policie bývá přivolána k případům domácího násilí nejen obětí, ale i svědky násilí (dětmi či sousedy).

Úloha policie v případech domácího násilí spočívá zejména v :

- **Intervenci** - poskytnutí ochrany oběti.
- **Vyšetřování** - shromažďování fakt a důkazů.
- **Pomoci** - zajištění řádné pomoci od jiných organizací.

Činnost Policie České republiky se řídí zákonem číslo 283/1991 Sb. V případech domácího násilí patří mimo jiné podle § 2 tohoto zákona i následující úkoly policie:

- Chránit bezpečnost osob a majetku.
- Konat vyšetřování o trestných činech.
- Odhalovat přestupky.
- Odhalovat trestné činy a zjišťovat jejich pachatele.
- Vést evidenci a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů.⁸

Policista je oprávněn v případech domácího násilí přistoupit mimo jiné k následujícím úkolům:

- Zajištění osoby, která svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život a nebo život nebo zdraví jiných osob nebo majetek.
- Oprávnění odebrat zbraň, zakázat vstup na určená místa, otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor, omezení osob nebo majetek.

Podle Metodického pokynu ředitele Úřadu služby kriminální police ČR při oznámení prověřování a vyšetřování případů domácího násilí ze dne 10. 9. 2004 je zasahující policista povinen:

- Řádně přijmout a úplně zadokumentovat oznámení od volajícího.
- Zajistit bezpečí na místě pro všechny zúčastněné, oddělit od sebe oběť a pachatele.
- Zdokumentovat všechny informace od oběti, pachatele a svědků
- Popsat vzniklé škody, poškození zařízení atd.
- Zajistit lékařské ošetření oběti.
- Posoudit rizika hrozby opakování se násilí po odjezdu policie.
- Poskytnout základní informace, kam se může oběť obrátit o další pomoc.

Pozornost policie musí být zaměřena na pomoc oběti a zastavení dalšího násilí. Od ledna 2007 se v souvislosti s pravomocemi Police ČR o Policii České republiky takto:

Oprávnění rozhodnout o vykázání ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj §21a.

Vykázání je na dobu 10-ti dnů.⁸

2.6.2 Zdravotníci

Je důležité do zdravotnické dokumentace přesně zaznamenat, jakým způsobem ke zranění došlo, popsat rozsah a typ zranění (případně zranění zaznačit do mapy těla), jakou dobu si léčení pravděpodobně vyžádá, jaká způsobí poškozené osobě omezení.

V případě že se zdravotník setká s obětí domácího násilí, je důležité, aby jí vysvětlil, že nikdo nemá právo dopouštět se vůči ní násilí a že se může obrátit na některé ze specializovaných poraden, na něž jí předá kontakty.

Oznamovací povinnost mají lékaři pouze v případě zranění dětí nebo osob, které byly z jakého důvodu svěřeny do péče jiné osoby, dospělou obětí domácího násilí by však měli informovat i o možnosti právních kroků, které může učinit (např. podat na pachatele domácího násilí trestní oznámení).⁸

2.6.3 Specializovaná poradenská centra pro oběti domácího násilí

Služby poskytované obětem domácího násilí mohou mít ambulantní i pobytový charakter – dále se mohou dělit na krizovou intervenci, poradenství a terapii.

Služby poskytované obětem by měly splňovat následující základní charakteristiky:

- Mlčenlivost, bezplatnost, anonymita (kromě pobytu v azylovém domě).
- Straníci poradenství (ochrana oběti, neutrální postoj je vůči oběti viktimizující).
- Bezpečí oběti, vyhodnocení rizik opakování násilí.
- Vypravování a aktualizace bezpečnostního plánu.
- Spolupráce s dalšími institucemi a organizacemi.

Základními cíli specializovaných poradenských center by mělo být:

- Psychologická a sociálně-právní podpora oběti.
- Zvýšení informovanosti oběti o jejích právech.
- Zvýšení informovanosti oběti možnostech řešení její situace.
- Podpora samostatnosti a možnosti volby.⁸

2.6.4 Intervenční centra

Zákonem 135/2006 Sb. dochází ke změně zákona o sociálních službách a zákona o působnosti orgánů České republiky o sociálním zabezpečení.

Ohroženým osobám rovněž zprostředkuje poskytnutí následné pomoci, zejména sociální, lékařské, psychologické a právní. Podle § 74b se pomoc osobám ohroženým násilným chováním poskytuje převážně na základě podnětu doručeného intervenčnímu centru Policií České republiky podle zvláštního právního předpisu, tímto podnětem je opis rozhodnutí o vykázání nebo o zákazu vstupu do společného obydlí a opis úředního záznamu o provedených úkonech.⁸

2.6.5 Orgány sociálně-právní ochrany dětí

Na oddělení sociálně-právní ochrany dětí se oběti domácího násilí obracejí zejména v situacích, kdy se násilí v rodině už rozvinulo, a to v situacích, kdy jsou ohořeny nezletilé děti (jako svědci násilí mezi rodiči) nebo v případech, kdy se oběť rozhodne násilný vztah

ukončit a hledá možnosti azylového ubytování, žádá o úpravu poměrů k nezletilým dětem nebo se ocitla v sociální nouzi.

Úloha sociálních pracovníků je při identifikaci a prevenci pokračování násilí v rodině zásadní. Od roku 2006 mohou sociální pracovníci ze zákona utajit pobyt nezletilých dětí i osob, které jsou ohroženy domácím násilím.⁸

2.6.6 Oddělení přestupků

V reakci na oznámení Policie České republiky, která vyhodnotila chování osoby podezřelé z násilí v rodině jako přestupek, však samo oddělení kontaktuje oběť, neboť většinou jde o přestupek spáchaný mezi tzv. osobami blízkými (manžel, druh), kdy lze přestupek projednat pouze na návrh „postižené osoby“ (oběti) – oddělení proto oběti zasílá vyrozumění o podmínkách projednávání návrhových přestupků (aniž by nutně došlo k osobnímu kontaktu).⁸

2.7 Interdisciplinární spolupráce v České republice

Představme si modelovou situaci oběti dlouhodobého násilí, která byla opětovně napadena a rozhodla se svou situaci řešit. Byla zraněna, ale policie nebyla k násilnému incidentu přivolána. Dvě nezletilé děti byly svědky napadení.

Co by měla učinit pro to, aby zajistila své bezpečí a minimalizovala možnost pokračování násilí?

- Jít k lékaři, nechat se ošetřit a sdělit, jak ke zranění došlo.
- Kontaktovat policii a sdělit jí, že dochází k domácímu násilí.
- Jsou-li v rodině nezletilé děti, informovat oddělení sociálně-právní ochrany dětí o násilí, kterého se dopouští partner a jehož jsou svědky i nezletilé děti.
- Zůstává-li s násilným partnerem, informovat sousedy či známé o násilí v rodině.
- Chce-li odejít, kontaktovat azylový dům a informovat o tom, že chce odejít z důvodu násilí v rodině.
- Vyhledat specializované centrum pro oběti domácího násilí a svěřit se s násilím, kterého se dopouští její partner.
- Informovat školu/školku dětí o nebezpečí, které vyplývá z chování násilného partnera.

- Rozhodne-li se pro rozvod, kontaktovat advokáta a povědět mu o násilí.
- Dostavit se k soudu a hovořit o násilí, které prožila.^{8a}

Zde vidíme, kolikrát musí oběť hovořit o své traumatické zkušenosti a kolik aktivity musí vyvinout, zatímco pachatel násilí nadále pokračuje v zastrašování a vyhrožování a své násilné chování ve většině případů zcela popírá.

Doporučujeme:

- Nechat se zastupovat zvoleným nebo určeným advokátem České advokátní komory. Do bezplatné advokátní poradny se předem objednat.
- Bezplatné právní zastoupení tzv. obecným zmocněncem je možné získat u specializovaných poraden některých neziskových organizací.
- Další možnost je požádat předsedu senátu příslušného okresního (obvodního) soudu o ustavení právního zástupce buď bezplatně nebo za sníženou sazbu.
- Rovněž je možné požádat předsedu senátu příslušného soudu o osvobození od soudního poplatku, jestliže se příjmy poškozené/-ho pohybují na hranici životního minima.^{8a}

3 PREVENCE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

3.1 Primární prevence

Cílem primární prevence není zabránit jednotlivcům páchat násilné trestné činy. Primární prevence má za cíl snížit riziko tohoto chování v celé populaci. Primární prevence se může realizovat několika způsoby:

3.1.1 Primární prevence zaměřená na společnost

Systém trestního práva

V mnoha společnostech je hlavní příčinou vysokého výskytu násilí mezi partnery vliv právních a kulturních norem z minulosti, kdy měl muž právo svou ženu fyzicky trestat.

Pracoviště

Rovnost mezi partnery v intimních vztazích vyžaduje rovnost mezi muži a ženami ve všech společenských sférách, protože ekonomické a symbolické zdroje jsou základem pro uplatnění moci v rodině.

Školství

Programy řešení konfliktů a vztahových dovedností byly v rámci prevence zavedeny v mnoha státech a potřeba těchto programů se stala obecně uznávanou.

Technologie a masová média

Masová média vytváří modelové příklady a podněty násilí včetně násilí mezi partnery. Filmy, televize, videokazety a elektronické hry v sobě mají také vysoký náboj násilí.

Komunitní programy

Komunitní programy mohou působit preventivně, pokud vedou ke změně sociálního prostředí a vzdělávání. Jedním z aspektů změny sociálního prostředí může být

podpora neformálních sociálních a rodinných sítí, které by intervenovaly v domácích roztržkách a vystupovaly by jako neformální sociální kontrola.¹

Zdravotnické programy

Většina úsilí zdravotnických zařízení a služeb bylo zaměřeno na zpracování postupu diagnózy a léčby obětí zneužívání a domácího násilí, momentálně jsou tyto materiály součástí studijního programu mediků. Tyto programy patří do sekundární prevence, avšak některé kroky státního zdravotnictví byly zaměřeny na násilí mezi partnery.

Náboženské instituce

Fundamentalističtí křesťané, kteří zastávají názor, že žena má být „poslušná“ a uznávat autoritu manžela, přispívají k genderové nerovnosti jako rizikovému faktoru násilí mezi partnery.

Vojsko

Dnes mají všechny vojenské základny USA programy prevence násilí mezi partnery. Programy primární prevence jsou zaměřené na porozumění příčinám a dynamice násilí mezi partnery, míru výskytu a dopad na oběti.

Společenský stres

Studie společenského stresu ve smyslu „stresových událostí“ ukázaly, že čím více takových událostí člověk zažije, tím vyšší je míra násilí mezi partnery.

3.1.2 Primární prevence zaměřená na rodinu

Prevence zaměřená na rodinu se zakládá na předpokladu, že některé příčiny násilí mezi partnery mohou mít původ v povaze rodinného systému, z nichž některé jsou podstatné v tom, jak je rodina v západním světě organizována.

Genderová nerovnost

Nerovnost partnerů často způsobuje zvýšenou možnost rizika násilí mezi partnery.¹

Rodinné poradenství, terapie, mediace

Důležitým aspektem primární prevence pracovat s konflikty rodině nenásilnými metodami. Jeden z přístupů je výcvik ve zvládání hněvu a řešení konfliktů. Další možný přístup je rodinné poradenství, terapie a mediace.

3.1.3 Primární prevence zaměřená na dospělé osoby

Prevence zaměřená na jednotlivce se soustředí na případy, kdy násilí mezi partnery tkví v povahových vlastnostech agresora. S násilím mezi partnery je spojováno mnoho psychologických problémů. Mnohé z těchto rizikových faktorů jsou obsaženy v léčebných programech.

Limity efektivnosti prevence vycházející z genderové orientace

Omezení dopadů primární prevence, která je explicitně mířena na násilí mezi partnery, spočívá v tom, že je založena na předpokladech, že násilí mezi partnery je páčáno převážně muži. Předpoklad, že většinovými agresory ve vztahu jsou muži, dále vychází také ze skutečnosti, že oběťmi násilí mezi partnery jsou převážně ženy, protože ženy jsou náchylnější k fyzickým, psychickým i ekonomickým zraněním.

Pokud žena napadá partnera, vytváří tím model násilnického chování pro své děti a tím přispívá k násilí mezi partnery v další generaci. Efekt vytváření vzorců chování platí samozřejmě jak pro muže, tak pro ženy.¹

3.1.4 Prevence zaměřená na dítě

Syndrom CAN (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte)

„Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte, obecně označovaný v anglosaské literatuře jako Child Abuse and Neglect (CAN) a odtud převzatý i do naší terminologie, je soubor nepříznivých příznaků v nejrůznějších oblastech stavu a vývoje dítěte i jeho postavení ve společnosti, v rodině především. Jsou výsledkem převážně

úmyslného ubližování dítěti, způsobeného nebo působeného nejčastěji jeho nejbližšími vychovateli, hlavně rodiči.“^{13a}

„Za týrání, zneužívání a zanedbávání dítěte považujeme: jakékoliv nenáhodné, vědomé (případně i nevědomé) jednání rodiče, vychovatele anebo jiné osoby vůči dítěti, jež je v dané společnosti nepřijatelné nebo odmítané a jež poškozuje tělesný, duševní i společenský stav a vývoj dítěte, popřípadě způsobuje jeho smrt.“^{13b}

Tělesné týrání dětí a jejich zneužívání aktivní povahy zahrnuje všechny akty násilí na dítěti. Patří sem záměrné opomenutí v péči o dítě, které vyústí v jeho zranění nebo smrt.

Druhou variantou jsou pak tělesně týrané děti, jež nemají bezprostřední známky tělesného poranění, ale jsou zasaženy mnohým utrpením způsobeným dušením, otrávením či jiným obdobným násilím. A ovšem velkou oblast tvoří i sexuální zneužívání za užití násilí.

Zvláštní formou syndromu CAN je např. Münchhausenův syndrom v zastoupení (by proxy). Münchhausenův syndrom jedná se o to, že rodiče u dítěte úmyslně vyvolávají tělesné příznaky, aby bylo vyšetřováno u lékaře jako nemocné. Podávají mu chemikálie, manipulují se vzorky moči, aby zkreslili výsledky.

Primární prevence syndromu CAN se zaměřuje na předcházení jeho vzniku, potlačení syndromu v zárodku a nedání možnosti vzniku syndromu. Primární prevence zaměřuje své působení na tři skupiny. A to je – široká veřejnost, rodiče a odborné pracovníky. Prostředkem záměrného působení na širokou veřejnost je široce založená osvěta. Primární prevence zaměřená na působení na rodiče (a jiné vychovatele) je založená na takřka bezvýhradném přijetí dítěte, takového jaké je. Prevence zaměřená na působení na odborné pracovníky a veřejné činitele je založena na zprostředkování poznatků z výzkumů, odborných studií, průzkumů obyvatelstva.¹³

Důležité je přerušit násilí na dítěti a to zpravidla dočasným odnětím dítěte z prostředí, ve kterém se jeho zneužívání odehrávalo. Jde o umístění dítěte mimo rodinu v dětském domově, ozdravovně, v širší rodině nebo hospitalizace dítěte apod. Poté by měla následovat komplexní léčba akutních i chronických somatických, psychických, výchovných, sociálních poškození dítěte. V tom smyslu by měl být vypracován

individuální terapeutický plán, zahrnující terapii všech uvedených oblastí možného poškození dítěte.⁹

3.1.5 Preventivní programy navrhované kriminologickými teoriemi

Přestože se násilí mezi partnery stalo zodpovědností systému trestní justice, dosud bylo provedeno málo výzkumů založených na kriminologických teoriích.

✚ **Teorie odstrašení** - Teorie odstrašení identifikuje dva procesy snížení kriminality. Prvním je obecné odstrašení a druhým je specifické odstrašení.

Princip specifického odstrašení - založen na zkušenosti pachatele, který byl potrestán. Ze strachu, kterým prošel, se poučí a nerecidivuje, aby tím vším nemusel procházet znovu. Specifické odstrašení je forma sekundární prevence.

Princip obecného odstrašení - založen na povědomí potencionálních pachatelů o následcích kriminálního chování, ti se tomuto chování pak raději vyhnou, aby nebyli potrestáni. Obecné odstrašení je primární prevence - odstrašení funguje pouze v případě, že potenciální pachatel ví o případných sankcích, zhodnotí situaci tak, že by potrestán byl, a sankce mu připadají vysoké.

✚ **Teorie napětí**

Teorie napětí se soustřeďuje na tlak, který společnost vyvíjí na jednotlivce tím, že vytváří obraz o správnosti aspirace na dosažení kulturních hodnot, avšak neposkytuje prostředky k dosažení, jako vysoké platy a stálý příjem.

Hlavním zdrojem napětí:

- Jsou **neadekvátní ekonomické zdroje (nízké příjmy)**.
- Další zdroj pramení **ze starých kulturních ideálů**, kdy muž má být živitel rodiny.
- **Neschopnost učinit partnera šťastným.**¹

Teorie kontroly trestné činnosti

Teorie kontroly trestné činnosti vycházejí z předpokladu, že páchat trestné činy je přirozeností každého jedince. Proto je pravděpodobné, že trestný čin bude spáchán, pokud tomu nebude nějak zabráněno.

Sociální vazba

Teorie sociální vazby vychází z teorie kontroly a tvrdí, že primárním nátlakem, který jedince nutí, aby se podřídil sociálním normám, je vazba na konvenční společnost. Pokud je tato vazba slabá nebo neexistuje, vyústí v kriminální chování.

Sebeovládání

Sebeovládání je důležité, proto aby se člověk vyhnul páchání trestné činnosti. Základní příčina malé schopnosti sebeovládání je přičítána chybě ve výchově.

Teorie morálního ospravedlnění

Agresoři páchají násilí většinou tam, kde se domnívají, že chování oběti je mimo morálně přijatelné meze. Pachatel věří, že chování oběti je třeba napravit.

Kontrolně-balanční teorie

Kontrolně-balanční teorie zdůrazňuje kriminogenní vliv touhy jednotlivce po autonomii, kontrole. V intimních vztazích jsou partneři často považováni za ty, kdo druhého ovládají a vnucují mu svou vůli. Koordinace aktivit partnerů vyžaduje určitý díl respektu tohoto druhého a tudíž i omezení svobody a nárůst pocitu kontroly. Prevence v tomto pojetí by se měla zaměřit na rovnocennost vztahu, která by snížila nerovnost kontroly. Dalším cílem by mělo být snížení sociální izolace, které zvýší neformální sociální kontrolu a zavrhně násilný způsob získávání kontroly.

✚ Teorie konfliktu

Teorie konfliktu popisuje vliv kulturního a skupinového konfliktu, jako je například rasový konflikt, genderový konflikt nebo konflikt sociálních vrstev. Teorie konfliktu existuje

v několika verzích. Marxistická verze a radikální kriminologie obecně vycházejí z využití zákona a systému trestní justice k udržení pozice dominantních vrstev a k udržení rodiny jako instituce, která podporuje zájmy dominantní vrstvy.¹

Funkcionalistická verze teorie konfliktu předpokládá, že konflikt je žádoucí, nezbytný a pozitivní charakteristikou společnosti. Je nazírán jako sociální proces, který přispívá k vyhnutí se sociální stagnaci, protože přináší potřebnou sociální změnu.

✚ Teorie sociálního učení

Aspekt násilí mezi partnery, který je nejčastěji přičítán procesům sociálního učení, je mezigenerační „kruh násilí“. Existuje mnoho důkazů o tom, že lidé, kteří vyrůstali v násilných rodinách, mají tendence tento vzorec chování aplikovat ve svých vlastních rodinách. Tyto výsledky byly většinou přičítány tomu, že člověk se učí násilnému chování tím, že je sám svědkem či obětí násilí.¹

3.2 Sekundární prevence

3.2.1 Sekundární prevence zaměřená na dětské oběti domácího násilí

Sekundární prevence nastupuje, když už se něco stalo. Ke slovu se dostává odborná pomoc. Nastupuje složitý diagnostický proces, který má vyústit v prognosu dítěte, z níž plyne návrh na další opatření včetně terapeutických.

Na prevenci CAN se podílí v zásadě tři okruhy společenských aktivit:

- ✚ **Odborné instituce:** Dětská centra, krizová centra, tvořená týmy odborníků, schopných vyřešit v celé šíři každou takovou situaci dítěte a jeho rodiny.
- ✚ **Správní instituce:** Státní orgány, které mají spektrum zákonných pravomocí ve prospěch dítěte, pro jeho ochranu a pomoc jemu i rodině.

- ✚ **Občanské instituce:** Dobrovolné organizace, občanská sdružení, nadace apod., participující na výchově veřejnosti, vyhledávající ohrožené děti a rizikové skupiny, provozující nestátní zařízení, určená uvedeným dětem a jejich rodinám, shromažďující prostředky pro pomoc a ve prospěch dětí, vytvářející „pro dětskou lobby“ ve společnosti.⁹

Ve spojitosti se syndromem CAN se za sekundární prevenci pokládá **vytipování rizikových skupin obyvatelstva** a to takových, v nichž nejspíše k týrání, zanedbávání či zneužívání dítěte dochází. Dále se pak jedná o **cílené, programové působení na tyto skupiny lidí a na tyto situace** tak, aby se riziko CAN snížilo na minimum.¹³

3.2.2 Sekundární prevence zaměřená na dospělé oběti domácího násilí

Policie na žádost oběti může provést **vykázání** násilného agresora na dobu 10 dnů ze společného obydlí. Během této doby je oběti poskytnut čas na rozhodnutí se, jaké další kroky učiní.

Poradenská centra pro oběti domácího násilí pomohou oběti vypracovat bezpečnostní plán, poinformují oběť o jejich možnostech řešení této krizové situace.

Jednou z variant, kam se může oběť obrátit, pokud odešla od pachatele a nemá kde být. Je **azylový dům pro ženy**. V České republice je i pár azylových domů s utajenou adresou.

Důležité je, pokud oběť odešla od násilného partnera a mají spolu děti. Oběť musí podat **žádost o úpravu poměru k nezletilým dětem**.

3.3 Terciární prevence

Obecně se dá říci, že se terciární prevence zaměřuje na resocializační a reintegrační opatření směřující k těm, kteří trestný čin již spáchali, na lokality, které již byly kriminalitou zasaženy a na osoby, které se již staly oběťmi trestných činů.¹⁴

3.3.1 Terciární prevence zaměřená na agresora

Terciární prevence zaměřená na agresora se realizuje resocializací. Resocializací rozumíme opětovné zařazení do společnosti a výchovné působení na jedince. Např. se

může jednat o resocializaci násilníků, kteří byli potrestáni např. odnětím svobody za napadnutí manželky. Ve věznici by s nimi měl pracovat psycholog, který by jim měl pomoci zjistit, v čem je ukryt jejich skutečný problém, co způsobuje jejich násilné chování, neboť mnoho násilníků se mylně domnívá, že to způsobila jejich partnerka. Skutečným důvodem, proč se chovají nepřiměřeně agresivně ke své partnerce, může být dáno např. tím, že když byli malí, viděli, jak násilně se chová jejich otec k matce, a převzali za své toto chování. Přijde jim to zcela normální. Práce s násilníky je dlouhodobá. Důležité je, aby sám násilník se chtěl změnit a uvědomoval si, že to co dělá není správné.

3.3.2 Terciární prevence zaměřená na oběť domácího násilí

Terciární prevence se snaží pomoci obětem domácího násilí se začlenit do běžného života. Pomáhá jim získat ztracenou sebedůvěru a nový náhled na sebe samotnou, nevnímat se již jako bezmocnou oběť, ale jako silnou bytost, která si nenechá dále ubližovat. Mnohé týrané ženy mají přetřhané veškeré sociální kontakty. Násilník jim zakazoval jakékoliv stýkání se svou rodinou, přáteli. Důležitá je obnova těchto vztahů. A navazování dalších sociálních kontaktů s okolím. Terciární prevence úzce souvisí s problematikou terapie, která směřuje k začleňování.

4 ORGANIZACE POMÁHAJÍCÍ OBĚTEM DOMÁCÍHO NÁSILÍ

4.1 Acorus o. s.

Acorus je občanské sdružení poskytující pomoc osobám ohroženým domácím násilím k překonávání nepříznivé sociální situace.

Pomoc je poskytována prostřednictvím služeb azylového domu, odborného sociálního poradenství, krizové pomoci a e-mailového poradenství.

Acorus naleznete na adrese:

PSYCHOSOCIÁLNÍ CENTRUM ACORUS

Pomoc osobám ohroženým domácím násilím

nonstop telefonní linka: **283 892 772**

e-mail: acorus@iol.cz

fax: 283 890 671

AZYLOVÝ DŮM A KRIZOVÁ POMOC

Adresa azylového domu je neveřejná.

PORADNA PRO OSOBY OHROŽENÉ DOMÁCÍM NÁSILÍM

adresa: Legerova 20, Praha 2

možno se objednat na nonstop telefonní lince

www stránky: www.acorus.cz

4.2 Bílý kruh bezpečí (dále BKB)

Bílý kruh bezpečí poskytuje tyto služby:

BKB v šesti poradnách v republice poskytuje odbornou, bezplatnou, nestrannou a diskrétní pomoc obětem trestných činů, svědkům a pozůstalým po obětech včetně morální a emocionální podpory.

BKB provozuje Nonstop telefonická linku DONA pro pomoc lidem ohroženým domácím násilím.

BKB pořádá přednášky pro širokou a odbornou veřejnost, výcviky a semináře. Vydává množství letáků, brožur, manuálů a jiných tiskovin, spolupracuje s médii, se státními i nevládními organizacemi. Podává řadu podnětů k zákonodárným iniciativám, které například rozšířily katalog práv poškozených v trestním řízení. Jedním z nejvýznamnějších návrhů BKB je zákon č. 135/2006 Sb. na ochranu před domácím násilím.

Bílý kruh bezpečí nalezneme na adrese:

Bílý kruh bezpečí, o.s.

U Trojice 1042/2

150 00 Praha 5

tel.: 257 317 110 nepřetržitě

fax: 251 512 299

e-mail: bkb@volny.cz

www stránky: www.bkb.cz

DONA linka – nepřetržitá telefonická pomoc osobám ohroženým domácím násilím

tel.č. 2 51 511 313

www stránky: www.donalinka.cz

4.3 Magdalenium pomoc týraným ženám

Magdalenium se zaměřuje na oběti domácího násilí – ženy bezdětné i s dětmi, oběti obchodování se ženami.

Občanské sdružení Magdalenium je provozovatelem zařízení Helena, poskytujícího ženám (obětím domácího násilí) a jejich dětem azylové ubytování s následným psychologickým, sociálním a právním poradenstvím.

Azylový dům je ojedinělý tým, že jako jediný v Brně **má utajenou adresu**.

Kontaktovat je můžete na **krizové telefonní lince (776 718 459)**, která je v provozu 24 hodin denně. Kromě telefonní linky Magdalenium poskytuje kontaktní práce v terénu, krizová a přechodného lůžka a následné právní, sociální a psychologické poradenství (pro ubytované uživatelky).

4.4 ProFem o. p. s. – konzultační středisko pro ženské projekty

ProFem provozuje **Linku právní pomoci pro ženy- oběti násilí**. Tuto linku mohou uživatelky využívat každé úterý 9:00-11:00 a ve středu 18:30-20:30 na tel. č. 224 910 744.

ProFem provozuje i **Linku právní pomoci pro problémy na pracovním trhu**. Uživatelé si mohou zavolat každé úterý a čtvrtek od 11:00 do 13:00 na tel. číslo 774 433 038.

ProFem nalezneme na adrese:

ProFem o. p. s.

Plzeňská 66

150 00 Praha 5

tel./fax: 224 917 224

e-mail: info@promem.cz

4.5 ROSA o. s.

Poskytuje bezplatné, komplexní psychosociální pomoc ženám (obětem domácího násilí).

Hlavním cílem občanského sdružení ROSA je uznání domácího násilí jako závažného celospolečenského problému. Občanské sdružení ROSA spolupracuje se státními a zastupitelskými orgány, policií a neziskovými organizacemi zabývajícími obdobnou problematikou v České republice i v zahraničí.

Poskytované poradenství je bezplatné, řídí se etickým kodexem o.s.ROSA. Ke konzultacím je potřeba objednat se na tel. 241 432 466.

Další služby poskytované o.s. ROSA:

Azylový dům

Občanské sdružení ROSA provozuje azylový dům a byty s utajenou adresou, kde mohou ženy ohrožené domácím násilím najít bezpečí. Těto služby mohou využít, jak ženy s dětmi, tak i ženy bezdětné.

Telefonická pomoc a SOS linka

Psychosociální poradenství je poskytováno prostřednictvím telefonní linky **241 432 466**.

Krizová telefonní SOS linka 602 246 102.

Internetové poradenství na e-mailové adrese poradna@rosa-os.cz .

Prevence domácího násilí

O. s. ROSA organizuje přednášky, semináře k domácímu násilí pro odbornou i širší veřejnost, nedílnou součástí jejich aktivit je vydávání informačních letáků, brožur a publikací.

4.6 Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím v Pardubicích

Intervenční centrum zajišťuje první kontakt a koordinaci pomoci pro oběti domácího násilí na celém území Pardubického kraje ve smyslu zákona č. 135/2006 Sb. Zprostředkovává poskytnutí následné pomoci, zejména sociální, psychologické, lékařské a právní.

Kontakt:

Občanské sdružení SKP-CENTRUM

Intervenční centrum pro osoby ohrožené domácím násilím

Erno Košťala 980

530 12 Pardubice

Tel.: 466 260 528, 774 755 744

Poslání Intervenčního centra SKP-CENTRUM o.s. je pomoci ukončit násilné chování a to poskytováním kvalitních a dostupných služeb.

Mezi činnosti Intervenčního centra patří:

- Poskytování odborné přechodné pomoci osobám ohroženým domácím násilím zejména v souvislosti s policejním vykázáním násilné osoby ze společného obydlí.
- Zprostředkování následné pomoci zejména sociální, zdravotní, psychologické a právní povahy.
- Poskytování bezprostřední individuální psychologické a sociálně právní pomoci.

Prevence proti domácímu násilí:

- Podpora vzdělávání a proškolení ostatních institucí, které se podílejí na pomoci obětem domácího násilí (Policie ČR, Městská policie apod.) a prevence před domácím násilím.

Další organizace zabývající se problematikou domácího násilí:

KOORDONA - sdružuje organizace poskytující poradenskou činnost spojenou s vedením (utajených nebo neutajovaných) azylových domů pro ženy, oběti domácího násilí, specializované poradny (např. na právní situaci obětí domácího násilí) a organizace, které k této problematice závažného porušování lidských práv žen poskytují osvětu.

e-mail: info@koordona.cz

ADRA, Hradec Králové – Pyramida pomoci a rozvoje

Třída Edvarda Beneše 575

500 03 Hradec Králové

www stránky: www.domacinasili.blog.cz/

Persefona o. s.

Bratislavská 31

Brno, 602 00

Mob. č.: **737 834 345** (každý den 8:30 -22:00)

Pevná linka: **545 245 996** (všední dny 9:00 – 17:00)

E-mail: domacinasili@persefona.cz

Web stránky: www.persefona.cz

Číslo účtu: 214877940/0300

www stránky: www.persefona.cz/kontakt.php

Občanská poradna Nymburk

Občanská poradna, Palackého 449, 288 02 Nymburk

mobil: 737 104 928 (v průběhu celého týdne)

e-mail: poradna.nymburk@centrum.cz

JINÉ UŽITEČNÉ KONTAKTY:

Služba kriminální policie a vyšetřování Brno

skupina „domácí násilí“:

Běhounská 1, tel.: 974 624 006-12 (od 6,00 do 22,00)

Dona centrum

Sýpka 25, 613 00 Brno - Černá pole

tel.: 739 078 078

donacentrum@donacentrum.cz¹⁰

Intervenční centra ČR – kontakty

Jihočeský kraj:

Diecézní charita v Českých Budějovicích

Kanovnická 11, 370 01 České Budějovice

Tel.: 386 232 016

www.charitacb.cz

Jihomoravský kraj:

SPONDEA při ČČK Brno, o.p.s.

Sýpka 25

613 00 Brno

Tel.: 541 213 732

www.spondea.cz

Karlovarský kraj:

Okresní ústav sociálních služeb v Sokolově, příspěvkové organizace

Rokycanova 1756 Sokolov - poliklinika

Tel.: 352 308 349

www.ouss.cz

Královehradecký kraj:

Oblastní charita Hradec Králové

Velké náměstí 34, 500 03 HK

Tel.: 495 530 033

www.hk.caritas.cz

Liberecký kraj:

Centrum sociálních služeb Libereckého kraje

Tanvaldská 269, 463 11 Liberec 30

Tel.: 482 750 063

www.csslk.cz

Centrum sociálních služeb Libereckého kraje

Tanvaldská 269, 463 11 Liberec 30

Tel.: 722 509 824

Moravskoslezský kraj I.:

Donacentrum Bílého kruhu bezpečí Ostrava

28. října 2556, 702 00 Ostrava

Tel.: 597 489 388

www.bkb.cz

Moravskoslezský kraj II.:

Slezská diakonie

28.října 86/1810, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava

Tel.: 596 611 239, 739 500 634, Fax: 596 611 238

www.slezskadiakonie.cz, email: ic.ostrava@slezskadiakonie.cz

Olomoucký kraj:

Středisko sociální prevence Olomouc

Na Vozovce 26, 779 00 Olomouc

Tel.: 585 427 141

www.ssp-ol.cz

Pardubický kraj:

SKP-CENTRUM Pardubice

Bělehradská 513, 530 09 Pardubice

Tel.: 466 799 072

www.skp-centrum.cz

Plzeňský kraj:

Diecézní charita Plzeň

Hlavanova 359/16, Plzeň

Tel.: 377 223 861

www.dchp.cz

Diecézní charita Plzeň

Hlavanova 359/16, Plzeň

Tel.: 731 433 013

Hlavní město Praha:

MCSSP Městské centrum sociálních služeb a prevence Praha

Šromova 861, Praha 9

Tel.: 604 231 085

www.mcssp.cz

Středočeský kraj:

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Rakovník

Žižkovo nám. 169, 269 01 Rakovník

Tel.: 313 502 588

www.poradna-rakovnik.cz

Ústecký kraj:

Občanské sdružení SPIRÁLA

K Chatám 22, 403 40 Ústí nad Labem-Skorotice

Tel.: 472 743 835

www.volny.cz/spirala.cki

Kraj Vysočina:

Psychocentrum, manželská a rodinná poradna kraje Vysočina

Pod Příkopem 4, 586 01 Jihlava

Tel.: 567 215 532

www.psychocentrum.cz

Zlínský kraj:

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy ve Zlíně

U Náhonu 5208, 760 01 Zlín

Tel.: 577 018 265

www.volny.cz/poradna.zlin¹¹

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PROJEKT

5.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je především zjistit informovanost o možnostech řešení domácího násilí mezi vysokoškolsky vzdělanými osobami. Respondenti jsou vybíráni podle toho, že studují nebo již vystudovali vysokou školu se sociálním zaměřením. Zajímalo mě, zda vysokoškolsky vzdělaní lidé by si v situaci oběti domácího násilí dokázali poradit nebo zda by dokázali pomoci někomu jinému, kdo je v této krizové situaci.

Ve svém výzkumu se pokusím dokázat, že lidé, kteří vystudovali vysokou školu se sociálním zaměřením, dosáhnou lepších výsledků než průměrná populace. Srovnání bude provedeno s výzkumem od agentury STEM, kde respondenti dosáhli 19,0 % informovanosti o možnostech řešení domácího násilí.

Dílním cílem výzkumu je zjistit:

1. Zda respondenti vědí, kde naleznou intervenční centrum?
2. S čím respondentům poradí intervenční centrum?
3. Zda respondenti vědí, co je to vykázaní?
4. Zda respondenti vědí, na jak dlouhou dobu je vykázaní?
5. Zda respondenti vědí, kde poblíž jejich bydliště naleznou azylový dům?
6. Zda respondenti vědí, jak by řešili domácí násilí (kdyby sami byli obětí)?
7. Zda respondenti vědí, jak upravit vztah mezi násilným partnerem a dětmi, kdyby od něj odešli?

5.2 Metody výzkumu

Pro svůj výzkum jsem zvolila metodu dotazníku.

5.2.1 Metody sběru dat

Faktografické údaje o respondentech a výroky respondentů jsem získala pomocí dotazníkové metody.

Dotazníky byly zcela anonymní. Obsahovaly otázky týkající se faktografických údajů (o pohlaví a věku respondenta) a sedm otázek týkající se problematiky řešení domácího násilí.

Otázky uzavřené, například:

Věděl(a) byste, kde poblíž vašeho bydliště naleznete intervenční centrum?

ano ne

Vykázání je na dobu?

- a) 5-ti dnů
- b) 3 dnů
- c) 10-ti dnů

Víte, kde ve Vašem okolí je Azylový dům?

ano ne

Otázky otevřené, například :

S čím Vám poradí intervenční centrum (obětí domácího násilí)?

Jak byste řešili domácí násilí (jako oběť)?

Co je to vykázaní?

Víte, jak se zachovat v případě, že odejdete od pachatele/-ky domácího násilí, kdybyste měli společné děti?

Respondenti odpovídali tak, že potrhli svou odpověď a u otázek otevřených odpovídali slovně.

7. 2. 2 Podmínky výzkumu

Způsob výběru výzkumného souboru byl podřízen tomu, že dotazovaní respondenti musí studovat a nebo mít již vystudovanou vysokou školu se sociálním zaměřením. Účast na výzkumu byla zcela dobrovolná.

Charakteristika vzorku zkoumaných osob

Výzkum se uskutečnil v srpnu 2008. V témže měsíci jsem nejprve e-mailem rozeslala 70 dotazníků. V srpnu jsem zbylých 30 dotazníků dala osobně k vyplnění respondentům.

Výzkumný soubor tvořilo celkem 100 vysokoškolsky vzdělaných respondentů. Do výzkumného vzorku jsem vybírala osoby, které nepracují v intervenčních centrech, nebo v poradnách zabývajících se problematikou domácího násilí. U lidí pracujících v sociální oblasti je totiž pravděpodobné, že se setkají s uživateli, kteří prožívají domácí násilí a třeba se stydí přímo obrátit se na odborníka, a tak jim tyto lidé mohou vysvětlit, že není se za co stydět a mohou jim poradit, jak postupovat dál.

Tab. 1 Složení vzorku respondentů podle věku a pohlaví

Pohlaví	Věk						Celkem	
	20-29 let		30-40 let		41-více			
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
Žena	18	18,0 %	16	16,0 %	16	16,0 %	50	50,0 %
Muž	18	18,0 %	16	16,0 %	16	16,0 %	50	50,0 %
Celkem	36	36,0 %	32	32,0 %	32	32,0 %	100	100,0 %

Mezi respondenty převládá věková skupina od 20-ti do 29-ti let. Z důvodu, že s touto věkovou skupinou jsem v kontaktu nejčastěji.

5.2.2 Administrace dotazníku

Před realizací vlastního výzkumu byl proveden malý předvýzkum pro zjištění srozumitelnosti dotazníku. Dotazníky jsem dala pěti osobám. Po vyplnění dotazníků jsem se ptala, zda dobře otázkám porozuměli. Na základě předvýzkumu byl dotazník upraven, aby otázky byly zcela jednoznačné.

Součástí dotazníku byly instrukce pro způsob vyplnění. Respondenti byli ujištěni o anonymitě dotazníku. Respondenti byli požádáni o pečlivé a pravdivé vyplnění. U otázek, na něž neznají odpovědět, aby nečerpali z jiných zdrojů než, co sami o této

problematicke vědí. Čerpání informací z dalších zdrojů by pouze zkreslilo výsledek výzkumu.

Dotazník byl e-mailovou poštou rozeslán 70-ti respondentům kombinovaného studia studujících obor Sociální pedagogiky. Zbývajících 30 dotazníků jsem rozeslala osobně po předchozí domluvě s vedoucími organizací - do Nízkoprahového denního centra pro osoby bez přístřeší, Noclehárny, Přejídného zaměstnání, Domu na půli cesty v Pardubicích. Dotazník byl osobně převzat po vyplnění od respondentů. Zpracování získaných údajů jsem provedla osobně a řádně na počítači.

5.2.3 Otázka výzkumu a pracovní hypotéza

Výzkumem jsem chtěla zjistit, zda vysokoškolsky vzdělaní lidé se sociálním zaměřením studia, kteří byli osloveni v roce 2008, mají větší povědomí o možnostech řešení domácího násilí než průměrný výzkumný vzorek, který se zúčastnil výzkumu u agentury STEM v roce 2006 a dosáhl 19,0 % informovanosti o možnostech řešení domácího násilí.

Otázka:

Zda jsou respondenti se sociálně zaměřeným vysokoškolským studiem, více informováni o možnostech řešení domácího násilí než účastníci výzkumu agentury STEM?

Hypotéza:

H: Respondenti se sociálně zaměřeným vysokoškolským studiem jsou více informováni než účastníci výzkumu agentury STEM.

6 FREKVENČNÍ A DISTRIBUČNÍ ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT

Uspořádáno podle položek dotazníku. Některé odpovědi jsou pro lepší přehlednost uspořádány do grafů.

6.1 Vyhodnocení jednotlivých otázek dotazníku u respondentek ve věku od 20-ti do 29-ti let

Otázka č. 1:

Věděla byste, kde poblíž vašeho bydliště naleznete intervenční centrum?

Kde naleznou intervenční centrum, ví 61,0% respondentek, zbývajících 39,0% respondentek neví.

Otázka č. 2:

S čím Vám poradí intervenční centrum (obětím domácího násilí)?

Respondentky uváděly i více odpovědí, tyto odpovědi jsou uváděny sestupně v jednotlivých tabulkách.

Respondentky podle tabulky č. 2 nejčastěji očekávají od intervenčního centra poskytnutí psychologické pomoci a pomoci při řešení domácího násilí.

Tab. 2 *Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů*

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Poskytnutí psychologické pomoci	10	23,8%
Pomoc při řešení domácího násilí	8	19,0%
Poskytnutí právní pomoci	7	16,7%
Předání kontaktů na pomáhající organizace	6	14,3%
Poskytnutí sociálně-právní podpory	5	11,9%
Nevím	2	4,8%
Pomoc s hledáním nového ubytování	1	2,4%
Poskytnutí psychické podpory	1	2,4%
Pomoc s uplatněním vlastních práv	1	2,4%
Poskytnutí kontaktů na lékařskou pomoc	1	2,4%
Celkem odpovědí	42	100,0%

Otázka č. 3:

Jak byste řešila domácí násilí (jako oběť)?

Podle tabulky č. 3 by nejčastěji respondentky řešily domácí násilí odchodem s dětmi ze společné domácnosti, dále pak přivoláním policie. Na tuto otázku odpovědělo 10,3 % respondentek, že by nevěděly, jak by tuto situaci přesně řešily.

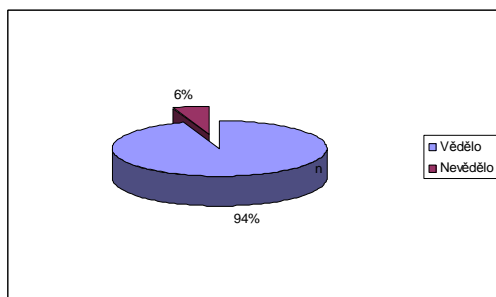
Tab. 3 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel.čet.
Odchod od partnera s dětmi	9	31,0%
Přivolání policie	5	17,2%
Kontaktování intervenčního centra	3	10,3%
Požádání o pomoc příbuzné, přátelé	3	10,3%
Nevěděla bych, jak bych to řešila	3	10,3%
Vykázání	3	10,3%
Návštěva psychologa	1	3,4%
Návštěva lékaře	1	3,4%
Rozvod, ukončení vztahu	1	3,4%
Celkem odpovědí:	29	100,0%

Otázka č. 4:

Co je to vykázání?

Jedná se o vykázání násilného partnera ze společné domácnosti. Takto odpovědělo 94,0 % respondentek, zbývajících 6,0 % respondentek nevědělo, co si pod tím to pojmem má přesně představit.

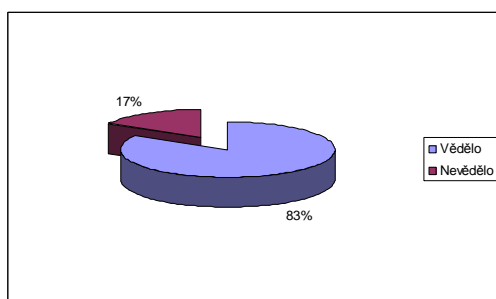
Graf 1 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti

Otázka č. 5:

Vykázání je na dobu?

- a) 5-ti dnů
- b) 3 dnů
- c) 10-ti dnů

Vykázání je na dobu 10-ti dnů. Toto vědělo 83,0 % respondentek, zbývajících 17,0 % respondentek nevědělo.

Graf 2 Doba vykázení

Otázka č. 6:

Věděla byste, kde naleznete ve svém okolí azylový dům?

Kde naleznou azylový dům, ví 83,0 % respondentek, zbývajících 17,0 % respondentek neví.

Otázka č. 7:

Jak byste řešila odchod od partnera, kdybyste měla s násilným partnerem společné děti? (popište, jak byste upravili vztah dětí s násilným partnerem)

Podle tabulky č. 4 by respondentky tuto situaci řešily nejčastěji pomocí soudní úpravy styku násilníka se společnými dětmi. Na tuto otázku odpovědělo 20,0 % respondentek, že by nevěděly, jak by tuto situaci řešily.

Tab. 4 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel.čet.
Pomocí soudu (předběžným soudním opatřením)	10	40,0%
Nevěděla bych	5	20,0%
Svěřením dítěte do své péče	3	12,0%
Zákaz styku dítěte s násilníkem	2	8,0%
Styk s dítětem jen za přítomnosti třetí osoby	2	8,0%
Pomoc od sociálního odboru	2	8,0%
Pomoc od psychologa	1	4,0%
Celkem odpovědí:	25	100,0%

6.2 Vyhodnocení jednotlivých otázek dotazníku u respondentek ve věku 30 až 40 let

Otázka č. 1:

Věděla byste, kde poblíž vašeho bydliště naleznete intervenční centrum?

Kde naleznou intervenční centrum, ví 56,0% respondentek, zbývajících 49,0% respondentek neví.

Otázka č. 2:

S čím Vám poradí intervenční centrum (obětím domácího násilí)?

Respondentky uváděly i více odpovědí, tyto odpovědi jsou uváděny sestupně v jednotlivých tabulkách.

Respondentky podle tabulky č. 5 nejčastěji očekávají od intervenčního centra pomoc při řešení domácího násilí a poskytnutí psychologické pomoci. Vyskytla se tu i odpověď, že nevědí s čím jim intervenční centrum může pomoci (6,7 % respondentek).

Tab. 5 Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Pomoc při řešení domácího násilí	8	26,7%
Poskytnutí psychologické pomoci	6	20,0%
Poskytnutí právní pomoci	5	16,7%
Pomoc při hledání nového bydlení	4	13,3%
Poskytnutí praktických rad	2	6,7%
Poskytnutí sociálně-právní pomoci	2	6,7%
Nevím	2	6,7%
Vykázáním násilníka	1	3,3%
Celkem odpovědí:	30	100,0%

Otázka č. 3:

Jak byste řešila domácí násilí (jako oběť)?

Podle tabulky č. 6 by nejčastěji respondentky řešily domácí násilí přivoláním policie a návštěvou u odborníka. Na tuto otázku odpovědělo 3,7 % respondentek, že by nevěděly, jak by tuto situaci přesně řešily.

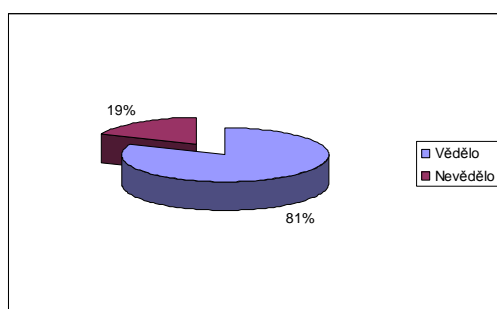
Tab. 6 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel.čet.
Privoláním policie	8	29,6%
Návštěva odborníka	6	22,2%
Odchodem od násilníka	5	18,5%
Vyhledáním lékaře	4	14,8%
Získáním sebevědomí	1	3,7%
Trestním oznámením	1	3,7%
Pomoc od rodiny	1	3,7%
Nevěděla bych, jak to řešit	1	3,7%
Celkem odpovědí	27	100,0%

Otázka č. 4:

Co je to vykázání?

Jedná se o vykázání násilného partnera ze společné domácnosti. Takto odpovědělo 81,0 % respondentek, zbývajících 19,0 % respondentek nevědělo, co si pod tím to pojmem má přesně představit.

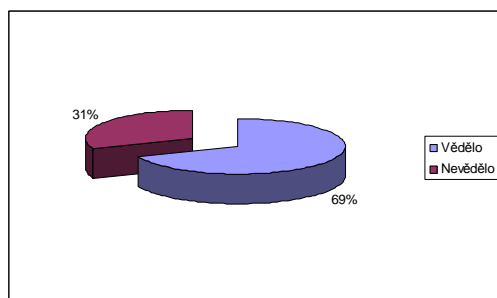
Graf 3 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti

Otázka č. 5:

Vykázání je na dobu?

- a) 5-ti dnů
- b) 3 dnů
- c) 10-ti dnů

Vykázání je na dobu 10-ti dnů. Toto vědělo 69,0 % respondentek, zbývajících 31,0 % respondentek nevědělo.

Graf 4 Doba vykázání

Otázka č. 6:

Věděla byste, kde naleznete ve svém okolí azylový dům?

Kde naleznou azylový dům, ví 81,0 % respondentek, zbývajících 19,0 % respondentek neví.

Otázka č. 7:

Jak byste řešila odchod od partnera, kdybyste měla s násilným partnerem společné děti? (popište, jak byste upravili vztah dětí s násilným partnerem)

Podle tabulky č. 7 by respondentky tuto situaci řešily nejčastěji soudní cestou. Na tuto otázku odpovědělo 13,0 % respondentek, že by nevěděly, jak by tuto situaci řešily.

Tab. 7 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Pomocí soudu (stanovením opatrovnictví,omezení styku)	11	47,8%
Nevěděla bych, jak to přesně řešit	3	13,0%
Kontaktováním psychologa	2	8,7%
Odchodem s dětmi	2	8,7%
Vyhledáním azylového domu	1	4,3%
Rozchodem s násilníkem	1	4,3%
Pomocí od odborníků	1	4,3%
Nebráněním kontaktu s dětmi	1	4,3%
Řešila bych to přes poradnu pro rodinu	1	4,3%
Celkem odpovědí:	23	100,0%

6.3 Vyhodnocení jednotlivých otázek dotazníku u respondentek ve věku 41 let a více

Otázka č. 1:

Věděla byste, kde poblíž vašeho bydliště naleznete intervenční centrum?

Kde naleznou intervenční centrum, ví 51,0% respondentek, zbývajících 49,0% respondentek neví.

Otázka č. 2:

S čím Vám poradí intervenční centrum (obětí domácího násilí)?

Respondentky uváděly i více odpovědí, tyto odpovědi jsou uváděny sestupně v jednotlivých tabulkách.

Respondentky podle tabulky č. 8 nejčastěji očekávají od intervenčního centra poskytnutí pomoci při řešení domácího násilí a poskytnutí právní pomoci. Vyskytla se tu i odpověď, že nevědí s čím jim intervenční centrum může pomoci (35,7 % respondentek).

Tab. 8 *Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů*

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Nevím	10	35,7%
Poskytnutí pomoci při řešení domácího násilí	6	21,4%
Poskytnutí právní pomoci	6	21,4%
Poskytnutí psychologické pomoci	3	10,7%
Pomoc při oznámení na policii	2	7,2%
Zajištění anonymity	1	3,6%
Celkem odpovědí:	28	100,0%

Otázka č. 3:

Jak byste řešila domácí násilí (jako oběť)?

Podle tabulky č. 9 by nejčastěji respondentky řešily domácí násilí kontaktováním profesionálů (např. intervenčního centra) a dále odchodem od násilníka.

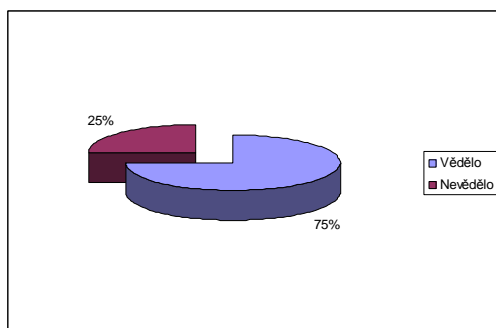
Tab. 9 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Pomocí profesionálů (intervenční centrum...)	7	33,3%
Nevěděly by	6	28,6%
Odchodem od násilníka	4	19,0%
Obranou proti násilí	2	9,5%
Pomoc od přátel	1	4,8%
Rozchodem s násilníkem	1	4,8%
Celkem odpovědí:	21	100,0%

Otázka č. 4:

Co je to vykázání?

Jedná se o vykázání násilného partnera ze společné domácnosti. Takto odpovědělo 75,0 % respondentek, zbývajících 25,0 % respondentek nevědělo, co si pod tím to pojmem má přesně představit.

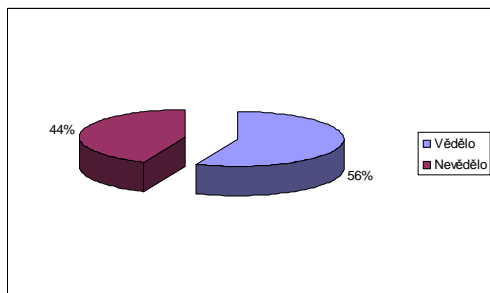
Graf 5 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti

Otázka č. 5:

Vykázání je na dobu?

- 5-ti dnů
- 3 dnů
- 10-ti dnů

Vykázání je na dobu 10-ti dnů. Toto vědělo 56,0 % respondentek, zbývajících 44,0 % respondentek nevědělo.

Graf 6 Doba vykázání

Otázka č. 6:

Věděla byste, kde naleznete ve svém okolí azylový dům?

Kde naleznou azylový dům, ví 69,0 % respondentek, zbývajících 31,0 % respondentek neví.

Otázka č. 7:

Jak byste řešila odchod od partnera, kdybyste měla s násilným partnerem společné děti? (popište, jak byste upravili vztah dětí s násilným partnerem)

Podle tabulky č. 10 by respondentky tuto situaci řešily nejčastěji pomocí soudu a odchodem s dětmi od násilného partnera. Na tuto otázku odpovědělo 45,5 % respondentek, že by nevěděly, jak by tuto situaci řešily.

Tab. 10 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Řešení pomocí soudu (předběžné opatření, omezení kontaktu s násilníkem)	11	50,0%
Nevěděly by	10	45,5%
Odchodem s dětmi	1	4,5%
Celkem odpovědí:	22	100,0%

6.4 Vyhodnocení jednotlivých otázek dotazníku u respondentů ve věku 20 až 29 let

Otázka č. 1:

Věděl byste, kde poblíž vašeho bydliště naleznete intervenční centrum?

Kde naleznou intervenční centrum, ví 33,3% respondentů, zbývajících 66,7% respondentů neví.

Otázka č. 2:

S čím Vám poradí intervenční centrum (obětí domácího násilí)?

Respondenti uváděli i více odpovědí, tyto odpovědi jsou uváděny sestupně v jednotlivých tabulkách.

Respondenti podle tabulky č. 11 nejčastěji očekávají od intervenčního centra poskytnutí pomoci při řešení domácího násilí. Vyskytla se tu i odpověď, že nevědí s čím jim intervenční centrum může pomoci (33,3% respondentů).

Tab. 11 *Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů*

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Pomoc při řešení domácího násilí	8	38,1%
Nevím	7	33,3%
Poskytnutí právní pomoci	3	14,3%
Poskytnutí kontaktů na pomáhající organizace	2	9,5%
Pomocí v krizi	1	4,8%
Celkem odpovědí:	21	100,0%

Otázka č. 3:

Jak byste řešil domácí násilí (jako oběť)?

Podle tabulky č. 12 by nejčastěji respondenti řešili domácí násilí odchodem od násilné partnerky, kontaktováním intervenčního centra a pomáhajících organizací. Na tuto otázku odpovědělo 4,3 % respondentů, že by nevěděli, jak by tuto situaci přesně řešili.

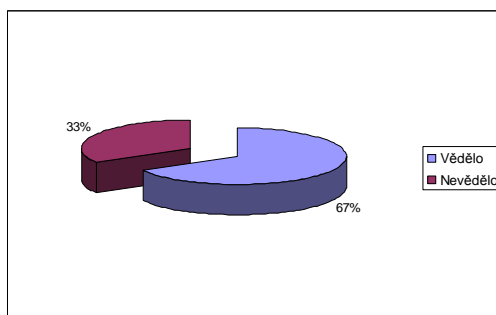
Tab. 12 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Odchodem od násilné partnerky	7	30,4%
Kontaktováním intervenčního centra a pomáhajících organizací	7	30,4%
Rozvodem	3	13,0%
Přivoláním policie	2	8,7%
Pomoc od přátel	1	4,3%
Obranou proti násilí	1	4,3%
Zažádáním o děti do vlastní péče	1	4,3%
Nevěděl bych, jak to řešit	1	4,3%
Celkem odpovědí:	23	100,0%

Otázka č. 4:

Co je to vykázání?

Jedná se o vykázání násilného partnera ze společné domácnosti. Takto odpovědělo 67,0 % respondentů, zbývajících 33,0 % respondentů nevědělo, co si pod tím to pojmem má přesně představit.

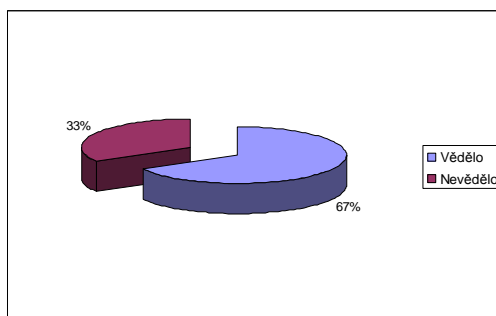
Graf 7 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti

Otázka č. 5:

Vykázání je na dobu?

- a) 5-ti dnů
- b) 3 dnů
- c) 10-ti dnů

Vykázání je na dobu 10-ti dnů. Toto vědělo 67,0 % respondentů, zbývajících 33,0 % respondentů nevědělo.

Graf 8 Doba vykázání

Otázka č. 6:

Věděl byste, kde naleznete ve svém okolí azylový dům?

Kde naleznou azylový dům, ví 50,0 % respondentů, zbývajících 50,0 % respondentů neví.

Otázka č. 7:

Jak byste řešil odchod od partnerky, kdybyste měl s násilnou partnerkou společné děti? (popište, jak byste upravili vztah dětí s násilnou partnerkou)

Podle tabulky č. 13 by respondenti tuto situaci řešili nejčastěji pomocí soudní úpravy styku násilnice se společnými dětmi. Na tuto otázku odpovědělo 19,5 % respondentů, že by nevěděli, jak by tuto situaci řešili.

Tab. 13 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Soudní cestou (právní úprava předběžného styku s dětmi)	9	34,6%
Nevím	5	19,2%
Zažádání o děti do vlastní péče	3	11,5%
Slovní domluvou	2	7,7%
Přivoláním policie	2	7,7%
Pomoc odborníků	1	3,8%
Ukončením vztahu (rozchod, rozvod)	1	3,8%
Pomoc od přátel	1	3,8%
Ubytováním se v azylovém domě	1	3,8%
Kontaktováním sociálního odboru	1	3,8%
Celkem odpovědí:	26	100,0%

6.5 Vyhodnocení jednotlivých otázek dotazníku u respondentů ve věku od 30-ti až 40-ti let

Otázka č. 1:

Věděli byste, kde poblíž vašeho bydliště naleznete intervenční centrum?

Kde naleznou intervenční centrum, ví 81,0% respondentů, zbývajících 19,0% respondentů neví.

Otázka č. 2:

S čím Vám poradí intervenční centrum (obětím domácího násilí)?

Respondenti uváděli i více odpovědí, tyto odpovědi jsou uváděny sestupně v jednotlivých tabulkách.

Respondenti podle tabulky č. 14 nejčastěji očekávají od intervenčního centra poskytnutí pomoci s řešením domácího násilí. Vyskytla se tu i odpověď, že nevědí s čím jim intervenční centrum může pomoci (16,7% respondentů).

Tab. 14 *Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů.*

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel. čet.
Pomoc s řešením domácího násilí	9	50,0%
Poskytnutím odborné pomoci (právní, psycholog. pomoci)	5	27,8%
Nevím	3	16,7%
Pomoc s hledáním nového ubytování	1	5,6%
Celkem odpovědí:	18	100,0%

Otázka č. 3:

Jak byste řešil domácí násilí (jako oběť)?

Podle tabulky č. 15 by nejčastěji respondenti řešili domácí násilí odchodem od partnerky. Na tuto otázku odpovědělo 9,1 % respondentů, že by nevěděli, jak by tuto situaci přesně řešili.

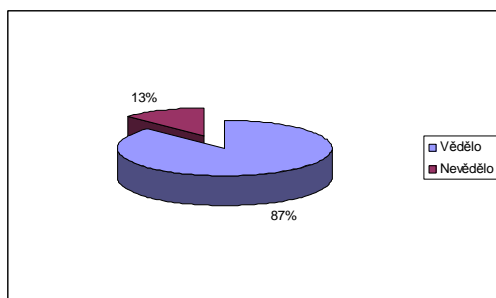
Tab. 15 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel.čet.
Odchodem od násilné partnerky	9	40,9%
Návštěvou odborníků	4	18,2%
Přivoláním policie	2	9,1%
Pomoc od rodiny, kamarádů	3	13,6%
Nevím	2	9,1%
Obranou	1	4,5%
Ukončením vztahu	1	4,5%
Celkem odpovědí:	22	100,0%

Otázka č. 4:

Co je to vykázání?

Jedná se o vykázání násilného partnera ze společné domácnosti. Takto odpovědělo 87,0 % respondentů, zbývajících 13,0 % respondentů nevědělo, co si pod tím to pojmem má přesně představit.

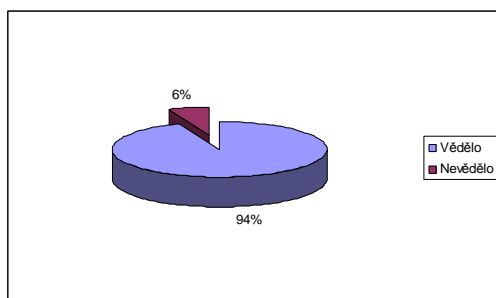
Graf 8 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti

Otázka č. 5:

Vykázání je na dobu?

- a) 5-ti dnů
- b) 3 dnů
- c) 10-ti dnů

Vykázání je na dobu 10-ti dnů. Toto vědělo 94,0 % respondentů, zbývajících 6,0 % respondentů nevědělo.

Graf 9 Doba vykázání

Otázka č. 6:

Věděli byste, kde naleznete ve svém okolí azylový dům?

Kde naleznou azylový dům, ví 94,0 % respondentů, zbývajících 6,0 % respondentů neví.

Otázka č. 7:

Jak byste řešil odchod od partnerky, kdybyste měl s násilnou partnerkou společné děti? (popište, jak byste upravili vztah dětí s násilnou partnerkou)

Podle tabulky č. 16 by respondenti tuto situaci řešili nejčastěji pomocí soudu a zažádáním o děti do své péče. Na tuto otázku odpovědělo 15,4 % respondentů, že by nevěděli, jak by tuto situaci řešili.

Tab. 16 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel.čet.
Pomocí soudu	9	34,6%
Zažádáním o děti do vlastní péče	6	23,1%
Nevím	4	15,4%
Individuálním řešením	2	7,7%
Pomocí psychologa	2	7,7%
Kontaktováním intervenčního centra	1	3,8%
Radou od známých	1	3,8%
Odchodem do azylového domu	1	3,8%
Celkem odpovědí:	26	100,0%

6.6 Vyhodnocení jednotlivých otázek dotazníku u respondentů ve věku 41 let a více

Otázka č. 1:

Věděli byste, kde poblíž vašeho bydliště naleznete intervenční centrum?

Kde naleznou intervenční centrum, ví 40,0% respondentů, zbývajících 60,0% respondentů neví.

Otázka č. 2:

S čím Vám poradí intervenční centrum (obětí domácího násilí)?

Respondenti uváděli i více odpovědí, tyto odpovědi jsou uváděny sestupně v jednotlivých tabulkách.

Respondenti podle tabulky č. 17 nejčastěji očekávají od intervenčního centra poskytnutí právní pomoci. Vyskytla se tu i odpověď, že nevědí s čím jim intervenční centrum může pomoci (45,5 % respondentů).

Tab. 17 Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů.

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel.čet.
Nevím	10	45,5%
Poskytnutím právní pomoci	5	22,7%
S řešením domácího násilí	4	18,2%
Psychologická pomoc (krizová intervence)	3	13,6%
Celkem odpovědí:	22	100,0%

Otázka č. 3:

Jak byste řešil domácí násilí (jako oběť)?

Podle tabulky č. 3 by nejčastěji respondenti řešili domácí násilí odchodem od násilné partnerky nebo obranou proti domácímu násilí. Na tuto otázku odpovědělo 21,9 % respondentů, že by nevěděli, jak by tuto situaci přesně řešili.

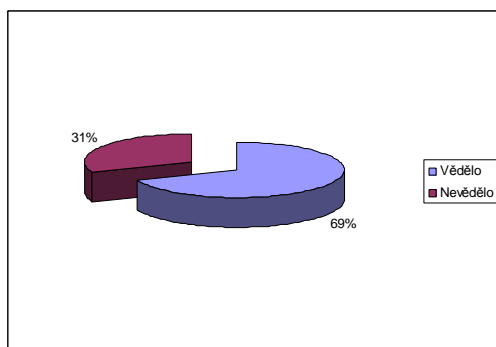
Tab. 18 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel.čet.
Odchodem od partnerky	11	47,8%
Přivoláním policie	3	13,0%
Ukončením vztahu	2	8,7%
Řešením u odborníka	1	4,3%
Nevím	5	21,9%
Odchodem partnerky	1	4,3%
Celkem odpovědí:	23	100,0%

Otázka č. 4:

Co je to vykázání?

Jedná se o vykázání násilného partnera ze společné domácnosti. Takto odpovědělo 69,0 % respondentů, zbývajících 31,0 % respondentů nevědělo, co si pod tím to pojmem má přesně představit.

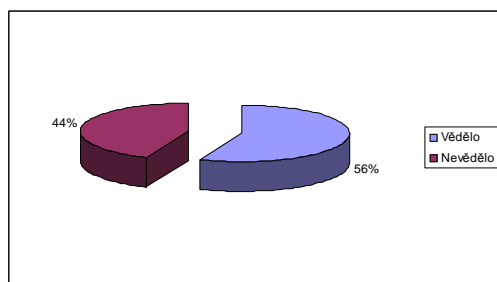
Graf 10 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti

Otázka č. 5:

Vykázání je na dobu?

- a) 5-ti dnů
- b) 3 dnů
- c) 10-ti dnů

Vykázání je na dobu 10-ti dnů. Toto vědělo 56,0 % respondentů, zbývajících 44,0 % respondentů nevědělo.

Graf 11 Doba vykázání

Otázka č. 6:

Věděl byste, kde naleznete ve svém okolí azylový dům?

Kde naleznou azylový dům, ví 56,0 % respondentů, zbývajících 44,0 % respondentů neví.

Otázka č. 7:

Jak byste řešil odchod od partnerky, kdybyste měl s násilnou partnerkou společné děti? (popište, jak byste upravili vztah dětí s násilnou partnerkou)

Podle tabulky č. 19 by respondenti tuto situaci řešili nejčastěji soudní cestou. Na tuto otázku odpovědělo 61,9 % respondentů, že by nevěděli, jak by tuto situaci řešili.

Tab. 19 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi

Odpovědi respondentů na tuto otázku:	abs.čet.	rel.čet.
Nevím	13	61,9%
Pomocí soudu	7	33,3%
Přerušením styku dětí s partnerkou	1	4,8%
Celkem odpovědí:	21	100,0%

7 VZTAHOVÁ ANALÝZA ÚDAJŮ ZÍSKANÝCH VÝZKUMEM

„ V červenci 2006 proběhl druhý sociologický reprezentativní výzkum o domácím násilí v ČR. Pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR, a.s. ho zrealizovala agentura STEM.“¹²

„V současné době téměř všichni lidé starší 15ti let (97 %) vědí nebo alespoň tuší, co si pod tímto pojmem představit. Ovšem stále špatná zůstává poučenost o tom, jak na domácí násilí reagovat (dostatek informací má v současné době 19 % veřejnosti, v roce 2001 18 %).

Zdroj: „STEM pro Bílý kruh bezpečí a Philip Morris ČR“.¹²

7.1 Ověření platnosti hypotézy

K potvrzení hypotézy slouží výsledky výzkumu agentury STEM z roku 2006 a údaje, které byly získány souborem otázek výzkumu dotazníku, který jsem respondentům předložila v rámci této bakalářské práce.

Na základě odpovědí respondentů, získaných dotazníkem jsem dospěla k tomuto zjištění: informovanost respondentů, kteří byli součástí výzkumu v rámci mé bakalářské práce o možnostech řešení domácího násilí, představuje 72,3 %. Zjištěno aritmetickým průměrem z vyhodnocených jednotlivých odpovědí respondentů.

Hypotéza H: Respondenti se sociálně zaměřeným vysokoškolským studiem jsou o možnostech řešení domácího násilí informováni více než účastníci výzkumu agentury STEM.

Na základě odpovědí respondentů, získaných dotazníkem (na s. 57-74) a jejich srovnáním s výsledky agentury STEM konstatuji, že hypotéza H se potvrzuje.

7.2 Odpovědi na otázky formulované v dílčích cílech výzkumu

(viz s. 53)

1. *Zda respondenti vědí, kde naleznou intervenční centrum?*

Oproti mému předpokladu, že všichni vědí, kde naleznou intervenční centrum, tento údaj nevědělo zhruba 46 %. I přesto se dá říci, že více jak polovina respondentů ví, kde je poblíž jejich bydliště intervenční centrum.

2. *S čím respondentům poradí intervenční centrum?*

Většina respondentů měla velice správnou a konkrétní představu, s čím jim pomůže intervenční centrum, ale našlo se i pár takových, kteří nevěděli .

3. *Zda respondenti vědí, jak by řešili domácí násilí (kdyby sami byli obětí)?*

Shodně s mým předpokladem se ve výzkumu potvrdilo, že většina respondentů ví, jak by tuto situaci řešila.

4. *Zda respondenti vědí, co je to vykázaní?*

Z výzkumu vyplývá, že respondenti jsou dobře informováni o tom, co to je vykázaní.

5. *Zda respondenti vědí, na jak dlouhou dobu je vykázaní?*

Že vykázaní je na dobu 10-ti dnů, ví většina respondentů.

6. *Zda respondenti vědí, kde poblíž jejich bydliště naleznou azylový dům?*

Podle mého předpokladu se ve výzkumu potvrdilo, že většina respondentů ví, kde nalezne poblíž svého bydliště azylový dům.

7. *Zda respondenti vědí, jak upravit vztah mezi násilným partnerem a dětmi, kdyby od něj odešli?*

Oproti mému předpokladu, že všichni vědí, jak by upravili vztah mezi násilným partnerem a dětmi, toto vědělo zhruba 70 % respondentů, zbývající respondenti nevěděli.

ZÁVĚR

Na světě neexistuje člověk, který by si zasloužil být týrán, ani žena, muž, senior či dítě.

V problematice domácího násilí je hlavně důležitá prevence, která by měla již probíhat v rodině. Pomocí výchovy bychom se měli snažit ovlivnit vývoj dítěte, abychom u něj nerozvíjeli špatné vzory chování (např. násilné chování). Dalším faktorem, jež může minimalizovat rozvoj domácího násilí je informovanost o možnostech řešení domácího násilí. Je to spíše sekundární prevence, ale je velice důležitá. Pokud ohrožené osoby budou vědět na koho se obrátit, tak v případě opakujícího se domácího násilí spíše vyhledají pomoc, než že by zůstávaly s násilníkem.

Jsem ráda, že v současné době již existuje více organizací zabývajících se problematikou domácího násilí. A zároveň, že v nynější době je i velké množství kampaní bojujících proti domácímu násilí, protože zveřejnění příběhů týraných žen pomáhá těm, co jsou týrány si uvědomit, že nejsou sami a že rozhodně za to sami nemohou. Důležité je odsouzení domácího násilí pomocí médií. Když násilník ví, že ho za jeho chování lidé odsoudí, tak se toto chování spíše nebude opakovat, než když bude jeho násilné chování tolerováno, přehlíženo nebo dokonce podporováno. Důležité místo má i justice, jde o to, aby každý trestný čin byl po zásluze potrestán. S tím také souvisí v současné době velice diskutované téma stalkingu. Pod slovem stalking neboli pronásledování si můžeme představit výhrůžky, sledování na ulici, obtěžující telefonáty. Takové chování by se v budoucnu mělo stát trestným činem. Bohužel v novinách se setkáváme s případy, kdy oběť stalkingu, ohlásila toto pronásledování svým expřítelem nebo neodbytným nápadníkem na policii a než policie stihla zakročit, tak byla zabita. Doufám, že toto se v budoucnu změní k lepšímu.

Přínos bakalářské práce spatřuji v analýze problematiky informovanosti o možnostech řešení domácího násilí mezi vysokoškolsky vzdělanými lidmi. Získané informace jsou důležité pro vyhodnocení výzkumu a zjištění skutečného stavu informovanosti o možnostech řešení domácího násilí. Tento výzkum byl přínosem nejen pro své zjištěné výsledky, ale i pro respondenty, kteří se nad ním na chvíli museli zamyslet a na okamžik se vžít do role oběti a přemýšlet, jak by tuto situaci řešili. Další přínos této bakalářské práce je vytvořený přehled nejdůležitějších informací o možnostech řešení a

prevence domácího násilí. Skrze studium literatury, zkoumáním domácího násilí jako frekventovaného sociálního jevu jsem této problematice lépe porozuměla, jednak lidsky, jednak i v případě profesního zaměření.

Citace a odkazy:

[1] DOSTÁLOVÁ, M. *Zaměření sociálního pedagoga-tvorba intervenčních programů*. Seminární práce ze sociální pedagogiky č. 85. Zlín: UTB FHS, 2008. s. 41.

[2] Magdalenium. Znaky a druhy domácího násilí [online]. [cit. 9. 9. 2008].

Dostupný z <http://www.magdalenium.cz/index.php?nid=4875&lid=CZ&oid=643225>

[3] CONWAYOVÁ, L. H. *Domácí násilí*, 1. vyd. Praha: Albatros, 2007. (Přeložila Jana Mandelíková). ISBN 978-80-00-01550-7.

[4] VOŇKOVÁ, J., DURDIL T. *Metodický rámec práce intervenčních center a podpora jejich vzniku*. 1. vyd. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007. ISBN 978-80-239-9448-3.

[4a] VOŇKOVÁ J., DURDIL, T. *Metodický rámec práce intervenčních center a podpora jejich vzniku*. 1. vyd. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007. ISBN 978-80-239-9448-3. s.31.

[5] Magdalenium. Fáze domácího násilí. [online]. [cit. 9. 9. 2008].

Dostupný z <http://www.magdalenium.cz/index.php?nid=4875&lid=CZ&oid=643226>

[6] ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů – příručka pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN: 978-80-247-2014-2

[7] HRONOVÁ, M. Domácí násilí. [online]. 10.7. 2007 [cit. 9. 9. 2008].

Dostupný z http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/ROSA_statistika_za_2006.pdf

[8] VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci – Manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*. 1. vyd. Praha: ROSA, 2006.

Dostupný z http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/zlom_manual.pdf

[8a] VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci – Manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*. 1. vyd. Praha: ROSA, 2006. s. 23.

[9] GURAŠOVÁ, H. *Výchovná problematika v dětských zařízeních*. 1. vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1996. ISBN 80-7013212-4.

[10] Magdalenium. Kontakty pomoci. [online]. [cit. 2. 10. 2008].

Dostupný z <http://www.magdalenium.cz/index.php?nid=4875&lid=CZ&oid=1070897>

- [11] Magdalenium.Intervenční centra ČR – kontakty [online]. [cit. 2. 10. 2008].
Dostupný z <http://www.magdalenium.cz/index.php?nid=4875&lid=CZ&oid=1070898>
- [12] Bílý kruh bezpečí.Reprezentativní výzkum 2006 – STEM. [online]. [cit. 2. 10. 2008].
Dostupný z <http://www.domacinasili.cz/en/redakce/statistiky/reprezentativni-vyzkum-2006---stem/r93>
- [13] MATĚJČEK, Z. a kol. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. 1. vyd. Praha: Grada, 1995. ISBN 80-7169-192-5.
- [13a] MATĚJČEK, Z. a kol. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. 1. vyd. Praha: Grada, 1995. ISBN 80-7169-192-5. s. 15.
- [13b] MATĚJČEK, Z. a kol. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. 1. vyd. Praha: Grada, 1995. ISBN 80-7169-192-5. s. 24.
- [14] Jihočeský kraj. Krajský program prevence kriminality Jihočeského kraje v roce 2009 [online]. [cit. 1.2. 2009]. Dostupný z http://www.icmck.cz/DOC/grant_jck-prevence_kriminality.pdf

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] CONWAYOVÁ, L. H. *Domácí násilí*, 1. vyd. Praha: Albatros, 2007. (Přeložila Jana Mandelíková). ISBN 978-80-00-01550-7.
- [2] ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů – příručka pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-2014-2.
- [3] DOSTÁLOVÁ, M. *Zaměření sociálního pedagoga-tvorba intervenčních programů*. Seminární práce ze sociální pedagogiky č. 85. Zlín: UTB FHS, 2008. s. 41.
- [4] GURAŠOVÁ, H. *Výchovná problematika v dětských zařízeních*. 1. vyd. Brno: Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví, 1996. ISBN 80-7013212-4.
- [5] CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80247-1369-4.
- [6] VARGOVÁ, B., VAVROŇOVÁ, M. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci – Manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*. 1. vyd. Praha: ROSA, 2006.
- Dostupné na http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/zlom_manual.pdf
- [7] VOŇKOVÁ, J., DURDIL, T. *Metodický rámec práce intervenčních center a podpora jejich vzniku*. 1. vyd. Praha: Bílý kruh bezpečí, 2007. ISBN 978-80-239-9448-3.

Elektronické zdroje:

Sdělení č. 104/1991 Sb., o Úmluvě o právech dítěte.

Dostupný na http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/1991/104991/Sb_104991_-----_.php

Zákon č. 359/1999 Sb, o sociálně-právní ochraně dětí.

Dostupný na <http://zakony-online.cz/?s149&q149=all>

<http://www.domacinasili.cz>

<http://www.domacinasili.blog.cz>

<http://www.skp-centrum.cz>

http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/ROSA_statistika_za_2006.pdf

<http://www.stem.cz/clanek/1146>

<http://www.prr.cz/editor/filestore/File/StudieNNOsvazekII/Kapitola%2007%20obeti%20domacih%20nasili%20a%20socialne%20znevychodnene%20deti.pdf>

<http://www.magdalenium.cz/index.php?nid=4875&lid=CZ&oid=643226>

<http://www.profem.cz>

<http://www.persefona.cz>

<http://www.magdalenium.cz>

<http://www.rosa-os.cz>

<http://www.acorus.cz>

<http://www.donalinka.cz>

<http://www.bkb.cz>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Kruh domácího násilí.....	18
----------------------------------	----

SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tab. 1 Složení vzorku respondentů podle věku a pohlaví.....	55
Tab. 2 Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů	57
Tab. 3 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů	58
Graf 1 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti.....	58
Graf 2 Doba vykázání	59
Tab. 4 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi	60
Tab. 5 Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů	60
Tab. 6 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů	61
Graf 3 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti.....	61
Graf 4 Doba vykázání	62
Tab. 7 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi	62
Tab. 8 Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů	63
Tab. 9 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů	64
Graf 5 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti.....	64
Graf 6 Doba vykázání	65
Tab. 10 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi	65
Tab. 11 Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů	66
Tab. 12 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů	67
Graf 7 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti	67
Graf 8 Doba vykázání	68
Tab. 13 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi	68
Tab. 14 Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů	69
Tab. 15 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů	70
Graf 8 Srozumitelnost pojmu vykázání ze společné domácnosti.....	70

Graf 9 Doba vykazání	71
Tab. 16 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi	71
Tab. 17 Druhy činnosti intervenčního centra z pohledu respondentů	72
Tab.18 Řešení domácího násilí z pohledu respondentů	73
Graf 10 Srozumitelnost pojmu vykazání ze společné domácnosti.....	73
Graf 11 Doba vykazání	74
Tab. 19 Úprava vztahu mezi násilnou osobou a dětmi	74

SEZNAM PŘÍLOH

P I. : Dotazník k problematice informovanosti o možnostech řešení domácího násilí.....87

PŘÍLOHA P I:

Dotazník k problematice informovanosti o možnostech řešení domácího násilí

Vybranou odpověď podtrhněte. U otázek, kde je napsáno popište, napište svými slovy. Dotazník je zcela anonymní, cokoliv v něm napíšete nebude šířeno dál.

Pohlaví: muž žena

Věk :

1) Věděl(a) byste, kde poblíž vašeho bydliště je intervenční centrum?

 ano ne

2) S čím Vám poradí intervenční centrum (obětí domácího násilí)? (popište – stačí uvést pár příkladů)

3) Jak byste řešil(a) domácí násilí (jako oběť)? (popište – stačí jenom nastínit)

4) Co je to vykázaní? (popište)

5) Vykázaní je na dobu:

a) 5-ti dnů

b) 3 dnů

c) 10-ti dnů

6) Věděl(a) byste, kde naleznete ve vašem okolí azylový dům?

 ano ne

7) Jak byste řešil(a) odchod od partnera/-ky, kdybyste měl(a) s násilným partnerem/-kou společné děti?(popište, jak by jste upravili vztah dětí s násilným partnerem/-kou)